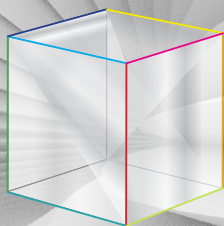

BEZVREMENO VREME

Život u doba korone:
Kako ste provodili vreme u izolaciji?

Beograd, 2020. godine

BEZVREMENO VREME

**Život u doba korone:
Kako ste provodili vreme u izolaciji?**

Beograd, oktobar 2020. godine

Izdavač:

Crveni krst Srbije

Simina 19 11000 Beograd

Tel/fax: 011/ 26 22 121

e-mail: serbia@redcross.org.rs

Za izdavača:

Ljubomir Miladinović

Urednici:

Nataša Todorović

Milutin Vračević

Korektura:

Uroš Smiljanić

Dizajn korica:

Petar Andrić

Štampa:

GrafoIN

Tiraž: 300

ISBN 978-86-80205-81-6

*Ovaj projekat finansirao je Populacioni fond Ujedinjenih nacija (UNFPA). U knjizi su iskazani samo stavovi autora koji nisu nužno i stavovi UNFPA.

SADRŽAJ

BEZVREMENO VREME

Miloš Janković, Gordana Vlajić i Majo Danilović..... 7

EPIDEMIJA VIRUSA KOVID 19

Nataša Todorović, Brankica Janković 9

1. Kako ste proveli vreme u izolaciji

Mira Lilić..... 11

2. Izolacija

Helena Himel 15

3. Život u doba korone

Iskra Jovanović 19

4. Koliko danas u Srbiji vredi 10 srpskih dinara?

Miljana Stojković 21

5. Ni na zemlji ni na nebu

Petar Brkić..... 25

6. Čao bako, odoh u Rotterdam

Radmila Manojlović 27

7. Korona, izolacija, zaljubljivanje

Ljiljana Benić 29

8. U samici

Svetozar Nikolić..... 35

9. Kako sam provodio vreme u izolaciji u doba korone

Tibor Šipoš..... 37

10. Vesti za dan X mesec Z 2020

Stefana Miladinović..... 41

11. Medicus

Ljubica Zlatović..... 47

12. Kako ste proveli vreme u izolaciji

Jelena Masnikosić..... 49

13. Pesma u doba Korone

Miroslava Cvetković..... 51

14. Ovo je moja priča

Boško Barjaktarović Kaludranin..... 53

15. Praskozorje

Slavomir Zelenkapić..... 57

16. Kako ste podelili vreme u izolaciji

Ljubica Kostić 61

17. Maske i Razmak	
<i>Aleksandar V. Pavlović</i>	<i>63</i>
18. Život u doba korone	
<i>Slobodan Stanković.....</i>	<i>67</i>
19. Razmišljam	
<i>Milica Bjeletić.....</i>	<i>69</i>
20. Život u doba Korone	
<i>Dragan Savić.....</i>	<i>71</i>
21. Nema zvona na vratima	
<i>Krstina Spasojević</i>	<i>73</i>
22. Moja Hajmoja	
<i>Mirjana Životić, Vanović.....</i>	<i>75</i>
23. Zračak svetlosti Sunca	
<i>Mirjana Antić.....</i>	<i>77</i>
24. Rode moj srpski	
<i>Zlata Jovanović</i>	<i>81</i>
25. Misli u doba korone	
<i>Ljubica Staničić.....</i>	<i>83</i>
26. Ceo svet u mojoj sobi	
<i>Vesna Milanović Šimičić.....</i>	<i>85</i>
27. Inspiracija iz Sivila	
<i>Sava Grujić.....</i>	<i>91</i>
28. Iskreno se Divim	
<i>Dragoslav Banić.....</i>	<i>97</i>
29. Kako ste provodili vreme u izolaciji?	
<i>Mirjana Ranđelović.....</i>	<i>99</i>
30. Moja porodica, moja sloboda	
<i>Jelena Martinović.....</i>	<i>101</i>
31. Minuli dani obojeni strahom, Korono zbogom, Neću da me korona plaši	
<i>Božica Velousis.....</i>	<i>103</i>
32. Prijateljstvo u doba korone	
<i>Vinka Bojković.....</i>	<i>105</i>
33. Anđeli u doba korone	
<i>Ivanka Novaković</i>	<i>107</i>
34. Jelena i Jana	
<i>Miroslav Zdravković</i>	<i>113</i>
35. Kako ste proveli vreme u izolaciji	
<i>Danica Šmic</i>	<i>115</i>

36. Moj život u doba korone	
<i>Jovanka Dimitrijević</i>	119
37. Čudno proleće 2020. godine	
<i>Tadija Janković</i>	125
38. Sopstvena Pesma	
<i>Rade Kokić</i>	127
39. Priča jednog virusa	
<i>PU "Šumska vila"</i>	129

BEZVREMENO VREME

Konkurs Crvenog krsta Srbije

Kada je, u vreme nakon vanrednog stanja izazvanog epidemijom Koronavirusa, Crveni krst Srbije u saradnji sa poverenikom za zaštitu ravnopravnosti objavio konkurs za literarni rad pod nazivom „Kako sam proveo/la vreme u izolaciji“ – nijedno od nas troje, članova žirija, nije se nadalo da će toliki broj radova pristići, jer je poziv za konkurs, činilo nam se, protekao prilično nezapaženo, što je bilo i razumljivo, uzimajući u obzir situaciju u celom društvu, nastalu pandemijom.

Sada, kada je Konkurs okončan, kada smo, uz naporan rad i nimalo lako sprovedeno vrednovanje, došli i do pobednika ovog takmičenja – možemo tek u potpunosti sagledati njegov značaj za naše sugrađane, o čemu najbolje može da posvedoči i brojka od preko dve stotine prispelih radova, iz cele Srbije. Očigledno je da su se idejni tvorci ovog konkursa, postarali da i ova akcija, nazivimo je tako, bude uspešna, kao, uostalom, i sve akcije koje Crveni krst Srbije sa partnerima organizuje i sprovodi, bez obzira na objektivno nedovoljnu medijsku praćenost ove izuzetne, sjajne zamisli, o tome da je bolest i izolaciju moguće, i na ovaj način, nadvladati, pobediti u krajnjem – pisanjem. Raznorodnost radova – kako formom, tako i sadržinom, kako obimom, tako i strukturom, a, kao najvažnije, ističemo – raznorodnost uzrasta onih koji su na Konkursu učestvovali (od dece osnovnoškolskog uzrasta, do naših sugrađana koji su kročili u devetu deceniju života) – stavila je žiri u nimalo zavidnu poziciju. Potreba da ljudi pobeđu strah, samoću i izolovanost bila je dovoljna inspiracija za

najstarije, a ljubav, saosećanje, i želja da se pomogne dovoljan motiv za one najmlađe. Pri svemu tome, bez da je to bilo ičim nametnuto, osećala se solidarnost, i to ne samo ona međugeneracijska, razumljiva, nego i ona opšta, civilizacijska, koja prevazilazi okvire porodičnog i nacionalnog i postaje, može se tako reći – univerzalna, planetarna. Najstariji i najmlađi su, zajednički je zaključak žirija – bili u ovoj zajedničkoj borbi – najbliži i najposvećeniji jedni drugima. Upravo stoga, i naša odluka, jednoglasna, o prvih pet nagrađenih učesnika pokušala je da jedinstvo i oslika.

Miloš Janković
Gordana Vlajić
Majo Danilović

EPIDEMIJA VIRUSA COVID-19

Epidemija virusa COVID-19 donela je neizvesnost, paniku i strah širom sveta. Ova kriza naročito u vreme karantina uticala je na socijalnu interakciju među ljudima. U vreme epidemije, držanje fizičke distance je obavezno, ali zadržavanje socijalne povezanosti i blizak dijalog sa drugim ljudima su takođe vitalni, ali važno je bilo i nalaženje smisla u ovim izmenjenim uslovima života. Primer nalaženja smisla i jačanje otpornosti je upravo knjiga „Život u doba korone: Kako ste provodili vreme u izolaciji?“, koja je nastala tokom dana kada je za mnoge bilo zabranjeno da izlaze iz kuće. Pisanje je bilo prilika da naši građani i građanke na kreativan način, pisanim radom ili pesmom opišu kako su organizovali svoj život u izolaciji, koje su aktivnosti sprovodili, kao i da iznesu svoje misli i osećanja tokom boravka u izolaciji. Priče i pesme u ovoj knjizi nisu samo izraz kreativnosti, već predstavljaju izraz otpornosti i psihološke podrške samom autoru/ci, kao i čitaocu, ali su i izraz hrabrosti. Ovom prilikom zahvaljujemo se svim učesnicima na konkursu, članovima komisije, a posebnu zahvalnost dugujemo Populacionom fondu Ujedinjenih nacija koji je podržao konkurs i izdavanje knjige sa najuspešnijim radovima.

Nataša Todorović,
Crveni krst Srbije.

Strahova je mnogo, od COVID 19, pa na dalje, a čovek samo jedno malo ljudsko biće. Valja ih pobediti – prevazilaziti, svakog dana. Treba pronaći načine da traješ i budeš slobodan i onda kada nema puno razloga za optimizam, i kada ta sloboda nije onakva kakvu smo do juče uživali. Mnogo toga naučili smo, ili bi bar trebalo da smo naučili tokom trajanja pandemije virusa COVID 19. Broj pristiglih radova na konkurs koji smo raspisali, učinio nas je srećnim jer smo, čini se, uspeli da motivišemo neke od naših građana i građanki da pišu, da stvaraju, da pobeđuju. Pisanje je očigledno lekotvorno, posebno u nemirnim vremenima. To je i hrabrost i posebna vrsta doprinosa kulturi sećanja. Ništa nije tako efikasno za čuvanje od zaborava kao lična priča. A i valja aktivno stariti i organizovati život, i kada nam malo toga od aktivnosti stoji na raspolaganju. Vreme izolacije na početku pandemije bilo je vreme velikih izazova za neke sasvim obične životne stvari. Hvala svima koji su učestvovali – pomogli su i nama i mnogima koji će čitati. Valja naći snagu i hrabrost i latiti se pera (neki i po prvi put u životu). Hvala, naravno i UNFPA koji godinama prepoznaje i poštuje ono što radimo. Nije malo imati takve saradnike i prijatelje.

Brankica Janković

Život u doba korone, kako ste proveli vreme u izolaciji

Prošle su učestale kiše i hladnoća koja nije dozvoljavala da se otvore prozori i izlazi u šetnju. Počeli prolećni dani, još uvek škrtlo sunce mami napolje. Često sam sedela uz prozor i gledala u travu ispred zgrade u kojoj su tratinčice i maslačak svoje glave podigli visoko. Osećao se miris proleća i Uskrsa. Pošto imamo puno drveća ispred, čuje se žvrgolj vrabaca, tako su dozvali mog kanarinca da im odgovori cvrkutom i pesmom. Jasno to sve izazove prelepa sećanja na prošle dane. Uživala sam ali se brzo to sanjarenje prekinulo. Stigla je misao, evo nezvanog gosta. Obično gosti kada dođu donesu bar cveće, ovaj nezvani gost uneo je u nas nemir i ružne misli - virus, Opaka Korona. Sama sam sebi kazala "Čekaj! Čula si zabrana izlaska, razmisli." Porazgovaram sama sa sobom i evo me u izolaciji, strpljivo i poslušno. Dva tri dana su prošla u organizovanju sa decom i to je rešeno, onda je počela moja samoorganizacija. Prvo sam završila za unuku džemper, onda sam se posvetila da uradim nešto za sebe. Izdvojila brdo knjiga koje sam želela da pročitam a nisam imala vremena. Uživancija. Usput nešto i napisala i prelistavala već napisano da bih završila pripremu za desetu knjigu, jasno ako bude bilo para. Jer ono što sam dobila kao pomoć, to će biti za nešto drugo. Ostane i nešto da pomognem onima koji imaju manje nego ja. Ponekad nešto umesim pa pošaljem praunucima. Pre izvesnog vremena stariji praunuk koji je isto u izolaciji, rekao mi je. "Znaš Miro, one kiflice ti nisu bile baš najbolje". Na moje pitanje zašto, odgovorio je "Stavila si malo pekmeza". Svako jutro počinjem pesmom i lepo mi je, jer je preda mnom još jedan lep dan.

Svi ormani pospremljeni, i sve što je već duže vreme čekalo na red. Moram da pohvalim naše mlade komšije koji su svesrdno pomagali, lepo smo se uz dogovor organizovali. Kroz našu zgradu čuo se smeh i pitanja "Šta vam treba, samo recite".

Vesti sam gledala samo ujutro, tugovala za svakim preminulim bez obzira na kojoj strani sveta živi, koje je boje kože i kojim jezikom govori, jer u ovom trenutku svako svoju zemlju kroz prste prevrće a isto nas sunce greje i svima je krv crvena. Koliko god je ovaj virus učinio zla, toliko nas je i ujedinio da pomažemo jedni drugima. I na kraju vidim vreme karantina se skraćuje i polako će sve doći na svoje. Život se vraća u kolotečinu a ja se samo pitam "Da li će ovo druženje i pomoć između nas ostati i dalje. Da li će se opet čuti u prolazu - Dobar dan komšija, kako ste, kako zdravlje?" Ja odgovor ne znam, a vi? Ja se i dalje radujem svakom pozdravu kao i novom cvetu bilo koje boje. Punim srcem vas molim, prenesite zahvalnost svoj mladosti, svim lekarima i ostalom požrtvovanom osoblju kao i mladim volonterima i kažem im "Voli vas jedna baka Mira koja bi želela da može celom svetu da podari zdravlje i ljubav. Šteta što su mi ruke kratke pa ne mogu sve da vas zagrlim."

Eto tako prolaze moji dani, provela sam ih nadam se dobro i korisno. Uradila sam mnogo za sebe, družeći se sa knjigom, nisam osetila tu samoću iako živim sama. A vi kada sve prođe, pronađite neku ruku koja će vam biti oslonac, ako posrnete da vas zadrži i pruži ponekad cvet koji sigurna sam niste davno dobili. Šapnite "Otplešimo tango života". Od mene toliko, zdravi bili, srešćemo se u nekom parku, poznaću vas po osmehu. Samo da vam pošaljem svoj pozdrav, svima koji nam pomažu da ostanemo na nogama a većina možete biti naša deca.

Volim vas nenapisanim pesmama

Volim vas našim godinama

Nedosanjanim snovima
A ponekad i ćutanjem
Tada nam duša govori
Tiho u nama ali gromoglasno
Hvala vam što ste nam omogućili
Da dosanjamo zajedno
I da se osećamo da smo ono što smo bili - ljudi.

Mira Lilić
Novi Beograd

Izolacija

Izolacija je Vrt koji te upoznaje sa samim sobom. Za retke, maštanje van domašaja ružnih misli.

- Znači li da je potrebno da pronađem svoj vrt?
Često je slučaj da on pronađe tebe.

- Kako ću znati da je pravi?
Pravi te "vodi" kući. Tamo gde si najsigurniji. U zagrljaj. Onih koje te vole.

- Mama možeš li mi reći šta sve stane u jedan zagrljaj?
Zagrljaj je kofer pun sitnica, koji te podseća na to ko si. U njega stane sve ono što носиš u srcu.

- Može li zagrljaj da boli?
Luna zagrljaji ne bole, bole ljudi. Oni, koje nisi mogao da razumeš.

- Kako se nađu ljudi koji se razumeju?
Neki se i dalje traže. Neki se nikad i ne nađu. Samo onaj koji zna šta traži, to i dobija.
Samo oni koji brinu o svom vrtu, redovno ga zalivaju, hrane – uživaju u njegovim blagodatima.

- Oni koji se nikad ne nađu, su sami krivi za to?
Nisu krivi Luna, odgovorni su. Jer su sami birali, da se nikad ne nađu.

- Da li znaš šta tražiš?
Naravno. Ljubav. Vrt.

- Dobro, gde ćeš je (ga) naći?
- Baš zato tragam za odgovorima.
- Stvar je u tome da su odgovori, u tebi.

Odlučila sam da napišem roman, roman koji ću jednom ostaviti svojim klincima. Gomilu pitanja i odgovora, za slučaj da ne stignem sve da im ispričam. Za slučaj da se nađu na teškoj životnoj prekretnici s nedoumicama. Za slučaj da nisu sigurni u pravi izbor.

Želim da im ostavim putokaz. Putokaz koji bi ih mogao voditi kroz život.

Zato sam izmišljenu devojčicu i glavnu junakinju romana, nazvala Luna. Mesečina. Da obasja sve one, onda kada je to najpotrebnije. S njom razgovaram i od nje učim. Kako da postanem bolji pisac i još bolji čovek, pokušavajući da joj pružim odgovore za kojima traga. Njoj (jednom i ako zatreba) i svima Vama.

Pitala me je kada ljudi odustaju?

Rekla sam joj da odustaju samo oni koji nemaju za šta da se bore. I da to čine onda kad zaborave na sve ono što jesu. Kad izgube sebe.

Kako čovek izgubi sebe?

Tako što prestane da veruje.

Ljubav je jenjavala među ljudima sve više, a fotografije su bivale sve prijemčivije. Vladao je paradoks. Otuđenost među ljudima. Ne želim da budeš jedna od njih i zato pišem.

Ljubav je sve ono što ne može da stane u ove redove. Onaj trenutak kad zatvoriš oči i maštaš, dok je tvoja ruka u ruci onog ko je spreman da mašta zajedno s tobom. Onog koji je spreman da veruje u čuda. Zbog tebe i za tebe. Da je ljubav žrtva. Kilometarsko koraćanje

po snegu s njegovom rukom u tvom džepu. I jednim toplim zagrljajem koji se dogodi u trenucima kad oseti tvoje hladno telo. Da je ljubav onaj pogled koji vam niko ne može oduzeti, jer traje. Budni, sanjate. Bez reči. Ćutite, ali čujete. Sve ono što možda nikad naglas nećete izgovoriti. Ljubav je sve, za one koji umeju da vole. Ljubav je jedini pravi odgovor – na sva pitanja.

Helena Himel

Ečka

Život u doba korone

Jutro je. Mrzovoljno otvaram oči i bacam pogled kroz prozor. Isti prizor: prazne ulice kojima odzvanja samo povremeni fijuk vetra. Da nije doba korone čovek bi pomislio da sanja. Ali tako nam se život promenio odjednom, za par dana i nedelja. Zbog jednog nevidljivog neprijatelja - virusa.

Širom sveta je isto kao i ovde. Prazne ulice, prazni kafici, prazni parkovi i škole. Samo su bolnice prepune. Svakog trenutka povećava se broj zaraženih ali i preminulih. Nema buke automobila, zvukova iz fabrika. Svet je utihnulo. Smrtonosni virus nas je sve učutkao. Svi smo u kućama niko ne sme da izađe. A možda nam je on došao samo kao upozorenje, kao opomena za sve nas. Ako se pitate zašto, ima mnogo primera koji mogu biti odgovor na to pitanje. Mnogo država danas ratuje. Sukobljavaju se međusobno. Smatraju se neprijateljima. U današnje vreme mladi su preokupirani društvenim mrežama. Ne primećuju porodicu. Ponekad kad smo iskreni prema sebi samima, primetimo koliko zanemarujemo i sebe i porodicu.

Zato je korona ovde sa nama sada da nas nauči šta je pravo bogatstvo. Kada se pojavila, niko nije kupovao zlato, skupocena kola. Svi su kupovali osnovne životne namirnice, ali najviše voće i povrće. Tu ima najviše vitamina koji će nas braniti od virusa i bolesti. U tome je pravo bogatstvo. U zdravlju vas i vaših najmilijih. Zamislite kako je sada onima čiji najmiliji leže u posteljama i kako im neko svakog trenu može reći da više nikada neće ustati. Da ih više nema. Bolnice su postale mesto molitvi kao i crkve. U njima se sada može

videti više tužnih pogleda nego igde na svetu. Korona je ta koja nas zbližava sa porodicom ali nas i udaljava. Zašto nas udaljava? Zato da bi nas naučila koliko jedan zagrljaj nakon dugog vremena vredi. Koliko vredi svaki trenutak sa nekom dragom osobom. Koliko vredi svaki ljudski kontakt.

Planeta se konačno oporavlja. Himalaji se vide prvi put posle 30 godina jer nisu više u oblaku izmaglice. Zagađenje se smanjilo. Kad malo bolje sagledamo: mi smo u stvari smrtonosni virus ove planete. Mi je uništavamo. Hajde da prestanemo sa tim. Hajde da se udružimo. Da prekinemo ratove. Sada imamo zajedničkog neprijatelja. I imamo još mnogo drugih: nepravdu, glad, mnoge druge opasne bolesti. Sve to možda možemo pobediti. Ali samo ujedinjeni u zajedničkom cilju.

Znam da će ovo proći. Jednom sigurno hoće. Ali je pitanje hoćemo li iz svega ovoga izaći kao bolji ljudi. Znae kako se kaže: “Ono što te ne ubije, to te ojača”. Neka nam ovo bude moto. Da iz svega ovoga izađemo kao jače ličnosti a bolje osobe. Da se udružimo i savladamo neprijatelja. Da pobedimo virus i napokon naučimo na čemu sve trebamo biti zahvalni. Korona možda jeste smrtonosan virus ali možda može biti i lek: za našu sebičnost, za naše licemerje i nedostatak saosećanja.

Iskra Jovanović
Prokuplje

Koliko danas u Srbiji vredi deset (10) srpskih dinara?

Niš. Sredina marta 2020. godine. Prva nedelja vanrednog stanja proglašenog za teritoriju Republike Srbije.

Izlazim iz štaba za vanredne situacije jedne od gradskih opština, preslišavajući u glavi delegirane dužnosti za taj dan i noseći u rukama obrazac sa podacima o starijim licima kojima je potrebna pomoć. Proverivši tačnu adresu na GPS-u, upućujem se ka odredištu i ubrzo stižem na lice mesta.

Zvonom na glavnim ulaznim vratima i čekam da neko izađe, međutim, ništa se ne dešava. Vrata su odškrinuta, otvaram ih, čitam na maloj tabli zdesna prezimena porodica ili individua koje stanuju u objektu. Lagano krećem stepenicama levo do prvih ulaznih vrata, trebalo bi da tu stanuje starija gospođa koja je pozvala kol-centar jer joj je potreban neki vid pomoći. Ne pogrešivši, zvonim i strpljivo čekam da izađe. Međutim, ponovo izostaje odgovor. Pokucam i pozovem po imenu i prezimenu. Približivši glavu vratima, najzad, čujem lagani hod po stanu. Polako otvorivši vrata, pojavi se vremešna bakica, držeći nekoliko novčanica zgužvanih u ruci.

Sa dozom nelagodnosti obraća mi se:

„Izvini, ćero, baba i gluva i ćorava. Ne li dugo zvoniš i kucaš?“

Uvidevši loše zdravstveno stanje gospođe, pokušavam da joj se glasnijim tonom predstavim istovremeno identifikujući se legitimacijom i pridem malo bliže (poštujući preporučenu udaljenost) kako

bih saznala kakav vid pomoći joj je potreban, pritom strpljivo objašnjavajući da nema nikakvih problema zbog kratkog čekanja.

Baka ne čuje dobro i skoro da više dok govori, a kroz debela stakla starih naočara vidi se da ima problema i sa očima.

Kaže:

„Evo ti pare, uzni mi dva 'leba, će ima za neko'ko dana. I jednu artišku. Će ima pare za to'ko.“

„U redu. A recite mi: kakvu artišku?“

Pomislih da je u pitanju običan beli papir, da želi da napiše pismo nekome ko je daleko, a ko joj nedostaje u ovoj teškoj situaciji čiji kraj ne znamo kada će doći. Nekom ko bi umesto mene sada bio ovde da joj pomogne i uputi neku toplu i ohrabrujuću reč.

„Ma toaletni papir, jednu onuj rolnu.“

I objašnjava mi gde ću naći obe vrste robe.

„Kol'ko će toj da košta što će me uslužiš?“, zabrinuto pita.

„Nula dinara, naravno, neće koštati ništa. Vidimo se ubrzo.“

Odlazim, obavljam kupovinu, vraćam se kroz desetak minuta. Sve vreme u povratku more me misli o tome koliko je danas ljudi u Srbiji koji broje dinar po dinar za osnovne životne potrepštine?

Stižem na adresu, a sa osmehom na izbornom licu baka me već nestrpljivo čeka na svom kućnom pragu. Uredno predajem kupljenu robu i vraćam kusur, pa završavamo sitne poslove oko papirologije, odnosno evidencije koja je deo dnevnog izveštaja za štab.

Baka odvaja deset (10) dinara od kusura i drhtavom rukom mi ih pruža, pritom govoreći:

„Na ti, što si mi pomogla. Nemam više, nije još bila penzija.“

„Taman posla, rekoh Vam da je naša pomoć besplatna. A i trebaće Vam opet za namirnice.“

„Uzni si, uznj. Kupi si čokoladu.“

„Taman posla, ne mogu da uzimam tuđi novac.“

„Ama, ćero, za sreću, zdravlje da te prati!“

Uporno odbijam, ali je dobrodušna starica upornija i snebivljivo mi gura novčanicu u slobodnu ruku, polako se povlaćeći unazad kako bi ušla u svoj stan, usput mi mahnuvši.

Pod utiskom situacije koja se upravo desila napuštam objekat i izlazim na ulični trotoar, držeći onih 10 dinara u ruci. Razmišljam šta je moguće uraditi sa tom količinom novca? Ekonomske prilike (ili bolje reći - uglavnom neprilike) na području monetarne politike i tržištu uopšte u prethodnih nekoliko decenija u našoj zemlji dovele su do toga da vrednost srpskog dinara pada iz dana u dan. Ova starica verovatno se seća nekih boljih vremena, kada je naša nacionalna valuta više vredela.

Stižem jutros na red u prodavnici. Spuštam izabranu robu na pokretnu traku, klasična jutarnja nabavka. Kasirka kuca i govori iznos računa, dok ja u međuvremenu otvaram novčanik da bih platila robu. Iz jedne od pregrada gleda me ova papirna novčanica - opet me progoni sećanje, kao i svih prethodnih dana kada sam otvarala novčanik. Kroz glavu mi proleti celokupna priča već ispričana (ispisana). Kroz par sekundi, koliko traje plaćanje i pakovanje, prolazi mi kroz glavu i misao: Je li mi potrebno sve ono što sam stavila na pokretnu traku kase, upravo platila i spakovala? Koliko ljudi danas neće biti u mogućnosti da kupi osnovne životne potrepštine?

I tako reših da poklonjenu novčanicu ne trošim.

Ne zato što poseduje malu tržišnu vrednost, već zato što će za mene njena vrednost biti velika.

-Biće mi uspomena na ovo vanredno stanje i

mnogobrojne ljude koje imadoh prilike da sretnem u prethodnih mesec i po dana.

-Biće mi podsetnik na to da u ovoj zemlji postoji mnogo ljudi koji su u teškoj zdravstvenoj i finansijskoj situaciji, a da nemaju nekog bliskog ko bi im pomogao i da im država ne posvećuje dovoljno pažnje... ili je neke od njih nesvesno i/ili nesavesno potpuno zaboravila, fokusirajući se na neke manje bitne stvari, o kojima ne bih sada, a za koje je potrebna poduža artiška.

-Biće mi opomena da ne trošim novac na ono što mi nije potrebno. Nadam se i vama.

-Biće mi podsetnik da nečije malo nekom znači mnogo.

Miljana Stojiljković
Niš

Ni na nebu, ni na zemlji

U vremenima teškim
koviida 19.
pitam se gde sam,
ni tamo,
ni ovamo,
ni gore,
ni dole,
ni na zemlji,
ni na nebu.
Postojim ili ne postojim,
ni na nebu,
ni na zemlji.
Tu sam,
ne znam gde sam.
Nigde nisam,
ni na zemlji,
ni na nebu.

Petar Brkić
Beograd

Ćao bako, odoh u Rotterdam

Ćao bako odoh u Rotterdam. Pobjegli smo. Pobjegli smo od korone i zidova, kao ptice iz kaveza, kod bake u selo. U slobodu.

Probudilo me jutro, zrak Sunca i poj ptičica. Dušan, moj brat blizanac još spava, i moja starija braća spavaju. Neka ih još malo, neka spavaju.

Gledam oko sebe, ispred sebe, zelena livada sjajna od rose, išarana žutim maslačcima, nebo plavo sa belim sjajnim oblačićima, kao mali jastučići. Ma koje su ovo boje, kako ih nisam video pre?

Luna veselo laje, igra oko mene, zove me da odemo do rečice, one rečice što je baka zove živa reka. Ima ih dve: ova živa u kojoj ima žabica, rakova i riba, a onoj drugoj ne treba prilaziti, ona nije živa, u njoj nema ničega, zagađena je.

Luna skakuće po vodi, vodi me do bakinog virića, u njega baka spusti pumpu da zalije baštu. Na leto ćemo Dušan, ja i Luna da se kupamo, auh što će biti lepo kad prođe korona, kad ne budemo izbeglice.

Ma to se baka šali, raduje se, ima društvo u izolaciji. Na leto ću opet sa Bentom na putovanje. Moj tata vozi drumsku krstaricu, ogromnu, opremljena je kao svemirski brod, ja mu pravim društvo. Staviću naočare za sunce, vezaću pojas, napraviću selfi i poslati baki poruku: "Ćao bako, odoh u Rotterdam". A baka pita: "Gde ti je taj Rotterdam, zaboravila sam, gde ti je atlas da obnovim geografiju?" Biće sve dobro, kad sve ovo prođe,

kad pođemo u školu, kad sve opet bude kao pre. Odoh
da probudim Dušana, Vujicu, Jovana i Lazara.

Radmila Manojlović
Arandjelovac

Korona, izolacija, zaljubljanje

Živim sa kćerkom, zetom i njihovim sinom u dvosobnom stanu na Bežanijskoj kosi. U oktobru ću napuniti 65 godina. Obzirom da kćerka radi kao lekar na dečijem odeljenju u Domu zdravlja a ja sam i onkološki bolesnik, na porodičnom sastanku je odlučeno, da je za mene najbolje, da dok korona hara Beogradom, boravim u posebanom smeštaju. Ružica, moja dobra prijateljica iz mladosti, je odlučila da sa mužem pobegne u njihovu vikendicu u Grocku, a meni ostavi njihov stan na Dorćolu. Osećala sam se pomalo odbačenom ali je ipak želja za očuvanjem zdravlja bila jača, prihvatila sam ponudu. Uplašena i sluđena novom životnom situacijom, nisam obratila pažnju na Ružičine poslednje reči, kada smo se opraštale na vratima, dok mi je ostavljala ključeve, izrečene uz tako čest, njen topao, šeretski osmeh: "A, ovo ti je možda i prilika da upознаš doktora Stanka".

Sama u tuđem stanu, nisam se odvajala od televizora i zastrašujućih vesti iz Italije i drugih zemalja. Činilo mi se, nastupilo je predskazano biblijsko poslednje vreme. Slušajući o razaranju pluća kod obolelih od korone i njihovoj borbi na respiratorima za svaki dah, setila sam se babinih reči, da će na kraju sveta kakvog ga mi poznajemo, ljudi niće padati po ulici, a živi usled svojih muka zaviditi mrtvima. Briga za kćerkino zdravlje me sasvim primirila uz kauč tako da nisam imala snage ni do prozora da odem. Četverogodišnji unuk, najveća radost mojih poslednjih godina, je ostao sa roditeljima. Udovica sam pet godina i sve moje misli su bile usmerene ka jedinoj kćerci i njenoj maloj porodici.

Buđenjem proleća kada se produže dani a drvoredi prospu svoje kose pored našeg balkona i poneka ptičica zapeva pesmu radosti u slavu sunca, ja se svake godine rastužim, a samoća bolno zaječi u meni. Dok su svi planirali godišnje odmore, ja sam nalazila razloge u nekim materijalnim potrebama oko uređenja stana, samo da ne bi objašnjavala kako se plašim bilo gde da otputujem sama. Uvek sam među većim brojem ljudi uporno ćutala a nepoznatima teško prilazila. Najlepše mi je bilo sa mužem na našim septembarskim boravcima u Grčkoj.

Ružica me je na našim sastancima, šetnjama, jednom u desetak dana, pažljivo, da me ne povredi, nagovarala da nađem kakvog usamljenog čoveka mojih godina i podelim s njim bar ta godišnja putovanja. Pričala mi je o svom komšiji, penzionisanom lekaru koji se nije ženio, instruktoru joge i zaljubljeniku u Indiju. Iako joj to nisam nikada priznala rado sam slušala o njemu. Još kada sam na internetu pročitala njegov esej o integrativnoj medicini budućnosti u kojoj će ključna reč umesto "lečiti" biti " voleti " doktor Stanko me sasvim pridobio. Moj zdrav razum mi je govorio: "Nije on za tebe, ti si tako obična žena, usmerena celog života na praktičan rad, inženjer po struci, bačena u ovaj svet da pomažeš ljudima da prežive od svoga rada. Osuđena da veštinom i naporom pobediš stalnu besparicu i osećanje usamljenosti i nerazumevanja". Muž mi je radio u brodogradilištu kao brodomonter i zbog bolesti bio rano penzionisan. Daleko je od mene Indija.

-„Što radiš. Je si li se snašla? Nešto mi zvučiš tako tužno. Kako su tvoji? Pa poseti komšiju, doktora Stanka, ti bar možeš do radnje a njemu možda i hleb nema ko da donese. Imaš tu na polici knjige o Indiji, divne su, čitaj ih i misli na Slavka. Pa bar ti nikada nisi bila kukavica“, bodrila me je u telefonskom razgovoru Ružica. Da, ovako živeti u strahu i čamotinji se ne može više, zaključila sam i sama. Kćerka mi je poslala platno

iz kuće pa sam počela rukom da šijem maske. Polako, ubod iglom pa ubod, bod po bod. Misli su mi se polako razmrsile i odluka je doneta, sutra ću pozvoniti kod doktora na vrata.

– „Dobro jutro, ja sam Vera, vaša nova i nadam se, privremena komšinica iz stana iznad vas. Ružica mi je pričala o vama i zamolila me da vidim kako ste i da vam ponudim pomoć kod nabavke obzirom da još nisam dovoljno stara za potpunu izolaciju“, izdeklamovala sam brzo ne usuđujući se da ga gledam u oči. Predamnom je, u vratima, stajao, onizak, stameni, ne baš sasvim sed, proćelav muškarac.“ Gospodo, lepo je to od vas, možete mi donet hleb, jogurt i „Blic“. “Dobro“, srećna što je moja ponuda prihvaćena, gotovo sam otrčala niz stepenice puštajući da mi rumenilo probije već ogrubelu kožu obraza.

Tako sam svaki dan, u devet časova, zvonila na vratima doktora Slavka. Znajući da je vegetarijanac, ponekad bi ga obradovala kupovinom kakvog lepog povrća, a da to nije niti poručio. Moja kćerka je uglavnom iz ordinacije telefonom davala savete roditeljima dece obolelih od uobičajenih sezonskih bolesti, pa me briga za njeno zdravlje više nije neprekidno onespokojavala. Počela sam da čitam književna dela o Indiji, putopise, ezotoriju, knjigu o Ajruvedi. U prodavnicama sam se zadržavala pored polica sa egzotičnim začinima i jedva sam se suzdržavala da ih ne pokupujem, bar one za koje sam čula. Negde posle desetak dana sam se usudila da svom novom poznanuku ponudim rižoto sa karijem i mnogo povrća po receptu skinutom sa interneta. Čovek je bio dirnut a ja sam čak, zaneseno uzviknula: “Ah, ta čarobna Indija. Iskreno se nadam da će toplina zemlje a još više njenih mnogobrojnih, iskrenih duša oterati iz nje koronu“. Plašeći se još uvek da ga bolje pogledam u lice, ja i nisam mogla da uočim podsmeh na njemu, ako ga je i bilo. Ponekad smo pričali o dugom vremenu bez kiše i nije mi bilo čudno često doktorovo jadikovanje

za dobrom setvom i već izniklim biljkama. Počela sam žarko da želim jedan pravi, proletnji pljusak da opere opustele ulice i oživi ućutale ptice ali i da smiri moje ponovo iznikle, davno potisnute zanose. U mašti sam videla kišnu zavesu nošenu vetrom kako se sleva niz bujno rastinje indijskih šuma. Život i razaranje u isto vreme. Treba dočekati vreme junskih monsuna.

Svaki dan sam pekla kolače. Vanilice, tufahije, urmašice, indijske kuglice od badema, čiki, galeb jamun. "Mama, ova izolacija pravi neka čuda u tebi, nikada ovoliko dobrih i neobičnih kolača nisi pravila. I mali Nikola se davi u njima i iščekuje svaki dan oca da preuzme od tebe novu vrstu kolača". Ohrabrena, nekada sam pravila i po dve vrste dnevno. Stanku bi samo pružila kolačiće u zelenoj porculanskoj zdelici ne čekajući bilo kakav komentar. Prazna zdelica koju mi je vraćao i njegovo "hvala lepo" za mene su bili dovoljna radost. Dvadesetog dana sam u zdelici zatekla crvenu ružu i čokoladu. "Oh, nije trebalo", samo sam prošaputala i nije mi bilo čudno što ih je imao kod sebe u stanu. Iako sam priželjkivala da me pozove unutra, mislim da sam svojim brzim odlazenjem na stepenice ga i sama u tome odgovarala. Jednom je tražio da mu kupim pola kilograma kafe što me je malo zabrinulo jer sam znala da pije samo čaj, ali sam to zanemarila srećna što još uvek ima nade za jedan pravi susret i pravo upoznavanje.

Objavljeno je da stariji ljudi mogu u šetnju za vreme policijskog časa. Prošlo je nekoliko dana. Posle 18 časova u stanu je morala biti potpuna tišina. Spremljena za šetnju, počeshljana i ustreptala, osluškivala sam zvono. Jednom me je zet trgao iz opijenosti razbivši moju iluziju Stankovog očekivanog dolaska. A, jedne srede konačno, zvono. Otvorih. Na vratima Stanko u trenerci i laganoj jakni sa buketom raznobojnih lala. "Gospođa Vera ovo je za vas. Ali da odmah kažem, ja nisam Stanko već Velibor, njegov brat od strica. Stanko je na svom splavu

na Savi a mene su moji doselili u njegov stan pošto mi sin radi na infektivnoj klinici a ja sam jesenas preživeo infarkt. Nemam ni ja 65 godina, napuniću u decembru. Nisam vam hteo reći jer mi je godila vaša pažnja a želeo sam da vas vidim i čujem svako jutro. Izvinite. Ponekad sam išao i sam u kupovinu, uglavnom kakve pljeskavice ili mesa i plašio se da ne otkrijete prerano moju prevaru. Po zanimanju sam strugar i radio sam do ove krize u „Krušiku“ u Valjevu. Kada mi je žena umrla, a ja penzionisan, prodao sam kuću i malo imanje u Mionici i doselio se sinu u Beograd. Uzeo sam se mog rodnog kraja u kome sada cvetaju voćke. Ako mi možete oprostiti, pođite sa mnom, večeras, u šetnju ovim krajem”.

Mislite da sam se razočarala. Ne, naprotiv, nešto u meni se sasvim umirilo i raširilo, neka topla osećanja me preplavila i učinilo mi se da sam došla kući posle dugog putovanja. Daleko je za mene Indija. Čekaću obilne majske pljuskove, ispod kišobrana, na beogradskim ulicama sa Veliborom. Moguća je nirvana i u banji Vrujci, posle korone.

Biljana Benić
Apatin

U samici

Jutro
Šetam kroz stan
Trebaće mi noge
I posle
Ako....
Gledam kroz prozor
Hodaju maske
Ispod neke viri
Virus
Držite odstojanje
“Čovek čoveku je
Vuk”
Puštam televizor
Korona
Uključujem kompjuter
Maske
Neko kuca na vrata
Kroz špijunku vidim
Koronu
Šta hoćeš?
“Da uđem”

Okrećem ključ
Još jednom
Virus reče:
“Ti ne znaš
Šta je prava ljubav”
i požuri da nađe nekog
Što zna
Zver
Bez stida uze ime
Sunčeve korone

Svetozar Nikolić
Smederevo

Kako sam provodio vreme u izolaciji u doba korone

Kao diplomirani pravnik dve decenije sam radio u državnoj upravi, a zatim sam dve decenije bio advokat u mom rodnom gradu, u Bečeju. U čitavom mom radnom veku sam bio okružen sa ljudima. Kako sam pre 10 godina otišao u penziju nastojao sam zadržati veliki krug prijatelja sa kojima se redovno družimo, barem jedan put nedeljno. Pored toga živim sa porodicom, sinom i suprugom. Na taj način nisam osećao da živim u samoći i odvojeno od sveta. Pored moje profesije a već od ranog mog detinjstva se i aktivno bavim slikarstvom. Volim i tehničke stvari. Najviše volim da rešavam svakodnevne tehničke probleme, tako se družim i sa inovatorima sa kojim i učestvujem na izložbama inovatora, jer i sam imam mnogobrojne nove ideje.

Na ovaj način izolacija u doba korone nije me zatekla u nekom lenčarenju ni u dosadnim penzijskim danima. Na neki način ni kasnije nisam psihički patio od zatvorenosti. Neke tehničke stvari su me sprečavale da nešto uradim, ali sam se aktivirao na takvim poslovima koje sam mogao da uradim i u izolaciji. Takve poslove i ideje sam pak imao na preteku, koji kao da su čekali moju izolaciju da dođu na red.

No, u jednom momentu sam ipak osetio veliku ograničenost. Najveći deo mog života, naime, ipak ispunjava moje slikarstvo. Kako je zima prošla u ovoj godini, sve više sam očekivao lepo i toplije vreme, kako bih mogao da izađem u prirodu i da slikam. Priroda mi je potrebna, mada ne nastojim da prirodu preslikavam kao fotografiju, ali potrebno mi je da se nalazim u

živom okruženju, da dobijem inspiraciju za moju sliku, da stvorim nešto novo.

Desilo se neko čudo. U tim kriznim momentima jedan moj prijatelj poklonio mi je desetak reprodukcija slika čuvenog somborskog slikara, Milana Konjovića.

Milan Konjović u mojoj slikarskoj karijeri mi je jako mnogo značio. Često puta i kažem: „Da nema Konjovića ja danas verovatno ne bih ni slikao“. Još u osnovnoj školi sam sreo njegove radove na jednoj izložbi. Fascinirali su me njegova jarke boje, debeli slojevi boja, a naročito hrabri i slobodni potezi, te sam u sebi zaključio da ako se i ovako sme slikati i ako se smatra da su i ovakvi radovi mogu biti slike odnosno nazivaju se slikama, onda ću i ja slikati. Od tog momenta pokušavam na mojim slikama postići tu njegovu slobodu i hrabrost kao i pokupiti tu energiju koja zrači iz njegovih dela. Iskustvo sam da ovakav pokušaj ni malo nije lak zadatak, ali вреди raditi na tom pokušaju jer me to drži na površini svih zbivanja.

Dobijene reprodukcije Konjovićevih slika odmah su mi dale ideju da u mom ateljeu naslikam seriju radova inspirisanih ovim slikama i dalje nisam osetio potrebu da izađem u prirodu. Konjovićeve slike su živi predmeti, oni su za mene deo prirode jer Konjović mada je nadahnut prirodom on ne preslikava prirodu već stvara kao priroda, daje novu stvar u prirodi. Usput sam mogao i analizirati njegove slike i proučavati ih, kako se postižu oni efekti koji me fasciniraju na Konjovićevim slikama.

U ovoj izolaciji stvorila mi se i ideja da od slika koje sam u izolaciji naslikao, kada se za to stvore uslovi, napravim jednu manju izložbu. Izložbu bih u svakom slučaju organizovao u čast Milana Konjovića. Povod za jednu takvu izložbu bi mogao da bude upravo trideset-peta godišnjica nastanka njegovog portreta koji sam ja naslikao kao jedini slikar kome je Milan Konjović pozirao.

Mogu da kažem da je meni lično izolacija u doba korone i bila prekratka, i dok sam podigao glavu iz mojih aktivnosti već sam ponovo mogao da izađem u prirodu.

Ono što sam osetio da mi je nedostajalo, to je druženje i neposredan kontakt sa prijateljima. Ovaj problem smo nastojali prebroditi makar sa telefonskim kontaktima. Osetio sam koliko mnogo znači i meni i drugima čak i jedan telefonski poziv u ovakvoj situaciji.

Primetio sam da ni od mojih prijatelja nisu svi jednako podnosili period izolacije. Zaključujem da je lakše onima koji su uvek aktivni, uvek nešto rade i ni jedna ovakva vanredna situacija ih ne može zaustaviti. Mislim da stvaralački rad, kada nešto novo kreiramo, može najviše održati čoveka u psihičkoj ravnoteži. Nikada ne smete da pasivno čekate kraj neke vanredne situacije, već da se uvek koncentrišete kako da realizujete naredne vaše ideje u okviru datih mogućnosti.

Tibor Šipoš
Bečej

Vesti za Dan X mesec Z 2020 (dani pre dana posle korone)

Idući sa istoka ka zapadu, uslovljeno rotacijom Zemlje, dnevne vesti svuda počinju ovako:

“Poštovani gledaoci, dobar dan.

Moje ime je YY, a vi pratite vesti za dan X mesec Z 2020.

Ostanite sa nama i pogledajte

- poslednje vesti u vezi sa corona krizom za dan X mesec Z,

- gde je početak kraja krize Covid 19,

- predlozi ekonomskih mera za ublažavanje posledica krize,

- jučerašnje zabeležene nestašice (nekog od VIP-ovaca),

- naučnici Instituta YZY na korak od vakcine”.

Džingl.

U vestima pogledajte i:

-novi Trampov twitt uzburkao severnu hemisferu

-Severna Koreja opet provocira,

-EU i danas nekog zajebala, ups, izvinite, izneverila očekivanja”.

Prvi prilog.

Spiker.

Drugi prilog.

naš gost vesti epidemiolog...”

I tako, iz dana u dan, uz manje-više iste vesti, nižu se i poznate slike, kao de ja vu, pa nas nenadano iz hibernacije u realnost vrati uključenje selebritija, u nekom dvadesetom minutu, putem video poziva normalno, da podeli svoja iskustva samoizolacije i ohrabri nas da izdržimo. Blok kulture najavi novu online premijeru ili virtuelnu turu, a sportske vesti se otvore još jednim hejtom prema fudbalerima, dopune novim postom nekog tenisera i zatvore Beloruskom fudbalskom ligom. Do prognoze vremena odavno je tv mutiran, jer kome su još važne spoljašnje vremenske prilike. Da nije Uskrs našao mesto u vestima (ove godine dva puta u 7 dana), mislila bih da je teorija vremena shvaćenog kao večno vraćanje istog, a time i Ničeova teorija cikličnog vremena, empirijski dokazana. Gde baš u ovo nevreme?! Nek ostane ovo filozofima, ja bih se bavila profanim.

Svet u danu posle korone neće biti isti, tvrdi većina, a predviđanja razna. O teorijama zavera i zaverama teorija ne mogu, ne želim da razmišljam. Ali u ovim danima kada nam je vreme dato, i kad to kažem mislim na vreme oslobođeno nekadašnje svakodnevice, sve češće se javi, na mom jastuku davno zalepljena, misao: “Sve što moramo da odlučimo je šta da radimo sa vremenom koje nam je dato”. Naravno da, i bez korone, to treba da bude spiritus movens, ali se preispitivanje u “normalnom životu” javlja kao i Halejeva kometa ili pak osvane u periodu drastičnih životnih lomova. Danas je učestalost jednaka broju izlazaka Sunca i ako se setimo gde je, kada i kome, i kojim povodom, Gandalf ovo rekao, onda vam je jasno zašto me svakodnevno Tolkin motiviše da ispunim dan. Danas sam odličila da budem novinar, ali i **urednik**, ni manje ni više, **glavni i odgovorni**.

Moje vesti za dan X mesec Z 2020.

“Dobro jutro Svete. (izaberite voditelja prema vašem senzibilitetu)

Poštovani gledaoci, proleće je izabralo i ovogodišnju sredinu aprila da dokaže svoje prisustvo. Ako ste propustili cvetanje vrbe, trešnje, višnje ili šljive, a nemate pogled na ova medonosna drveća sa vaših terasa i prozora, idemo slikama u svet (ovde je na vama da probudite sećanja). I upravo ovim slikama uvodimo vas u najnoviju vest iz Kelna, koja će najviše obradovati pčelare. Do danas je nesporna bila kolektivna inteligencija insekata, inteligencija roja, samoorganizacija i mudrost gomile. Nova studija na Univerzitetu u Kelnu dokazuje da insekti mogu obavljati numeričke zadatke kogniciranja, odnosno imaju kognitivne sposobnosti za obavljanje procene brojnosti, što im omogućava da rešavaju jednostavne matematičke zadatke. Profesor zoologije Martin Paul Navrot i njegov kolega istraživač na katedri demonstrirali su ove sposobnosti u računarskom modelu, inspirisani medom. Eksperimenti su pokazali da insekti poput pčela mogu brojati do određenog broja predmeta. Na primer, pčela je prepoznala da je šest dijamantata više od četiri kruga.

Dakle, pčele su matematičati i združenim snagama pčelari mogu ubrajati veće količine meda. Svoj doprinos, pored insekata, našoj civilizaciji daju i pauci. Iako ih ljudi neretko mešaju sa insektima, ova vrsta zglavkara zaslužuje iznova našu pažnju. Istraživači Univerziteta u Kvinslendu napravili su novi mini protein od otrova tarantule koji bi mogao da bude alternativa opioidnim ublaživačima bolova. Ovi molekuli mogli bi da zamene dosadašnje opioide koji često izazivaju nuspojave kao što su mučnina i zavisnot. Iz Instituta za molekularnu biologiju kažu da bi ovi nalazi potencijalno mogli dovesti do alternativnog metoda lečenja bola bez nuspojava, što bi bilo **ново rešenje za ljude koji traže hronično ublažavanje bolova.**

Zavisno od veličine, ali i vrste, ova bića nam mogu izazivati histerične reakcije ili nas raznežiti. U svakom

slučaju, glodari nastavljaju da daju ogroman doprinos naučnim istraživanjima i, čini se, dobro se zabavljaju. Ovaj put nisu izgrickali kablove računara već učestovali u eksperimentu barabar sa veštačkom inteligencijom, koja je uspjela da **dekodira izraze lica miševa**.

Pre skoro 150 godina, Darwin je utvrdio da izrazi lica kod životinja mogu pružiti prozor njihovim emocijama, kao što to čine ljudi. Tek nedavno istraživači su dobili alate i genetske tehnike za pouzdano snimanje i analizu pokreta lica i istraživanje kako emocije nastaju u mozgu. Naučnici su otkrili neuronske sklopove čija se aktivnost povezuje sa određenim emocijama, koristeći algoritam mašinskog učenja kako bi dešifrovali (naizgled bezosećajne) izraze lica laboratorijskih miševa. Ova studija može biti važan prvi korak u razumevanju nekih misterioznih aspekata osećaja i kako se one manifestiraju u mozgu, kažu u Tehnološkom institutu u Pasadeni, Kalifornija. A mi verujemo da su drugari miševi nosnim pozdravom i zasluženim komadom sira proslavili uspešnu misiju.

Verujem da su vas ove uzbudljive vesti prodrmale, da su ova bića zadobila vaše poštovanje, i pre nego saznamo kako nas vreme očekuje, idemo slikom u Veneciju gde se veliki broj delfina, pred publikom na balkonima, priprema za početak velikog događaja. Čini se da ova izvanredna bića imaju prvenstvo sveta u **morskom biatlonu** u urbanim uslovima. Podsećamo vas da je održavanje ovog prvenstva bilo neizvesno, ali su čelnici organizacije, usled neočekivane promene uslova, doneli istorijsku odluku – **sad ili nikad**, uz podršku Belog čarobnjaka!

Delfini širom sveta doplivavali su u ovaj italijanski grad u proteklih nekoliko dana i sada je sve spremno za početak spektakla. Verujemo da će građani Venecije svojim kamerama zabeležiti najinteresantnije skokove i preskoke venecijanskih mostova, kao i jurnjavu kanalima.

Još jedna vest iz Venecije je upravo stigla u našu redakciju, a tiče se **Venecijanskog filmskog festivala**. Prema rečima portparola, pripreme za događaj od 2. do 12. septembra su u toku, a mogućnost da bi Festival mogao postati digitalan se isključuje. (?). “Čuvena MOSTRA ne može biti zamenjena internet događajem”, naglasio je portparol dodavši da postoji mogućnost korišćenja tehnologija za neke inicijative, ali ne u celosti, i da je prerano o tome odlučivati. Rekli bismo da uprkos trendovima i savremenim tehnološkim mogućnostima festivalsku tradiciju i atmosferu ne može zameniti virtualna stvarnost. Nove tehnologije za filmsku industriju zaustavljaju se kod specijalnih efekata u kinematografiji.

I na kraju, prognoza kaže #ostanitekodkuće Muškatle i Lepi Jova imaju sve uslove za razvoj. Vaše je da uživate u njihovom cvetanju, na terasi. Želimo vam prijatan boravak u kući. Doviđenja.”

Evo, postoje vesti i bez korone, al verujte, bio je ozbiljan izazov pronaći ih.

Sutra novi dan novi #challenge

P.S. Tarantula je iz Kine

Stefana Miladinović
Beograd

Medicus

Medicus je heroj
i kad je skupljao bilje,
kad je pravio meleme,
tražio uzroke,
za otrov-protivotrov.
Heroj je - udubljen u opit
dok se peščani sat trošio.
Od njega tražimo:
dah, ritmično srce, bilo,
tražimo udove,
neka ih prišije i trećom rukom,
tražimo da razume natalno stanje,
i plač dečji
i momačku razuzdanost, devojačke zalute,
tražimo vek za majku i oca
i za njihove majke i očeve,
tražimo da nam sačuva bistro oko
i bistru glavu.
Medicus je heroj,
sa zakletvom je krenuo
i još je na tom putu.
Pobednik ili poražen – njemu medalja.

Ljubica Zlatović
Smederevo

Život u doba Korone: Kako ste provodili vreme u izolaciji?

Noćas sam se probudila u tri sata. Ne znam? To mi se ponavlja već nekoliko puta. Neprijatan osećaj straha i neizvesnosti prati buđenje.

Sećanja na buđenje radi kupovine, kad mrak, tišina i redovi ispred diskonta deluju nestvarno, zastrašujuće. Kao u nekom horor filmu! Udaljeni jedno od drugog na metar, dva, stojimo disciplinovano i podsećamo na surove dane Drugog svetskog rata. Zaboraviš i šta treba da kupiš, što od neprijatnosti, straha ili redara koji stoji ispred ulaza i kao najveća "vlast" strogo odmerava svakog uz reči upozorenja. Naravno, bez maske i rukavica ne može da se kupuje.

Zar stariji sugrađani, ljudi koji su već kažnjeni time što ne mogu da izađu iz svojih domova, ne zaslužuju da mogu mirno da odspavaju do jutra. Tu je verovatno i terapija koja otežava buđenje? Mogli su da pazare i u sedam časova, kad mirno mogu da popiju svoje lekove i krenu u radnju.

Ne mogu ništa lepo da kažem o ovoj odluci. I kao finiš, ministar objavljuje na televiziji da ostaje vremena da se tržišni centar dezinfikuje posle penzionera?! Od čega? Pa, mi smo bili "zaštićeni" u stanu, za koga smo opasni?

Najtužnije je to što ne osetismo proleće, miris cveća i trave, sunca koje daje snagu, vitalnost, život. Kako živeti i pitanje da li je bilo predviđeno da živimo?

Utkali smo u našu decu, državu, svu ljubav, snagu, godine. Razumem bolest koje je surova i može da uništi stariju populaciju, ali poštovanje, razumevanje

i potrebu da i mi imamo malo vazduha, pravo da se osetimo još živim!

Kada sam prvi put izašla u dozvoljeno vreme, bila sam nesigurna I nesrećna. Ne samo ja, no I svi moji ispisnici koji su polako šetali, bežali jedni od drugih da održe dozvoljeno rastojanje. Da ne pričam o oštećenom zdravlju za vreme karantina jer krvotok, koštani sistem, ništa nije funkcionisalo. A pregledi koji su neophodni?

Sada se radujem mirisu cveća, zapupelim granama trešanja, plavetnilu neba, pogledu na reku i miran tok vode. I ne dam da mi niko uzme pravo da ostatak života proživim kao slobodan čovek. Bolest će proći, a šta je sa ljudskim dostojanstvom koje je poraženo!?

Jelena Masnikosić
Beograd

**Pesma u doba korone
(uz stihove Branka Miljakovića)**

Tebe, koja pališ vatru i njom hraniš dane
poput grabljive vrane,
ja se ne plašim. Umem da se snalazim
u beskraj svoga bića odlazim.

Ko si ti „junačino” iz nevidela,
da tako nečasno, nimalo viteški činiš zlodela?
Zar si našla da se obručiš baš na deke i bake,
„otpisane”, slabe i nejake?

I ja sam od njih. Umiću sluh svoj tišinom,
nežnom pesmom, nedosanjanim snom.
Neće san zbog tebe da ispašta,
ni da se ućutka moja mašta.
Otkriću u dnu srca zlatnu žilu -
„Koraću prema sebi kao prema svome cilju”.

„Budi me ptica puna zore”,
proleće lice umiva otvara prozore.
Nisi uspela da učiniš zlo vodi”,
ni zatvorila put „nevinoj lasti”, rodi!
Neću da slušam tvoju oluju.
Plivaću duhom - uz struju.

Branim se od tebe Brankom,
„branim nebo u očima” Vaskom,
svim pesnicama koju kažu - život se peva
i tako smrti odoleva!
Ne pristajem da se zatvorim u strah, u špilju;
„koraćaću prema sebi kao prema cilju”.

Miroslava Mira Cvetković
Smederevo

Ovo je moja priča,

On se njoj obraćao u odama, ona njemu osmesima, dodirima i poljupcima. Njihova ljubav širila je talase njihanja tišine kroz uzdahe. Malo je reći, da je to bila ljubav. Ne - to je bilo nešto uzvišenije, sveobuhvatnije, nešto nalik na spoj talasa i vreline koja zahvata poljupce obale. Plač smeha i lepotu uzdahe. Bila je to ljubav govora i nepričanja, ljubav dva jezika-srpskog i nemuštog. Bila je to ljubav neme devojke Milice i predivnog lepo vaspitanog mladića- Milana, popločana srećnim emocijama na granicama suza i jauka. Nešto vanzemaljsko, nebesko.

U njihovim poljupcima nije bilo mnogo strasti, ni besnih dodira. Samo tek-tek, ovlaš da vatra se ne rasplamsa, da se ne povredi voljeno biće. Više je to ličilo na celivanje, na mirise koji se udahnuju, na plač sreće. Dok su šetali Trgom Mladenaca odzvanjala su divljenja, uzdasi i titraj pogleda. Ona visoka i tanka, njihala je svoje vitko telo kao povetarac mladice napupele maline. Kosom se razlivala zvezdana boja obasjana suncem dok su pramenovi vijorili skrivajući krajičke usana razvučene u osmehe. Njeni krici nečujni dopunjavani radosnim gugutanjima goluba, ruke raširene za zagrljaj pa spuštene na bokove. Neki rekoše-vila je- dok se oni drugi snébivaše u neverici. Ipak, svi oduševljeni darivali su je pogledima – neki ostrašćenim, uglavnom mladići a poneki i zajedljivi i zavidni-uglavnom lepših polovina.

Milan je voleo Milicu, ah-šta znači voleo. Nije mogao zamisliti život bez nje. Njegovi veoma uticajni roditelji

u početku nisu podržavali tu vezu, međutim kako je vreme prolazilo, kako su upoznali anđela u obliku djeve, popustili su. Zavoleli su je kao kćer. Njihov jedinac imao je otvoren put za srećne nebeske plovidbe kakve se samo od svetosti dobijaju. Lep mladić, uvek sportski obučen, delovao je impresivno. Nije bilo devojke kojoj se ne ote uzdah pri pogledu na plavookog momka vitkog stasa, prelepe smeđe kose blago spuštene niz ramena. Milan je bio magistar informatike, uspešan i za svoje godine veoma bogat. Nije zahtevao novac od roditelja nego ga je sam stvarao svojom sposobnošću.

Milićini roditelji su živeli i radili u Italiji. Milica je isto tamo bila i rođena. U gradu ljubavi gde su nekada davno Romeo i Julija dali temelje ŽRTVE ZA LJUBAV. Milan je pratio na aerodrom u Beograd. Morala je otići u Italiju, jer joj se majka razbolela. Otac joj je ukratko objasnio porukom da je u pitanju blagi moždani udar, da nije hitno da dođe i da će sve biti u redu. Međutim, Milica je bila toliko privržena majci da je jednostavno morala otići i posetiti je. Morala se sama uveriti da joj je majka dobro, da joj ne preti opasnost po život.

Dve nedelje kasnije, Milan je sedeo ispred kuće na drvenoj klupi koju je njegov otac sa toliko ljubavi napravio da bi svakog dana on i njegova draga Jovana sedeli i pozdravljali prolaznike koje su poznavali. Stari vojvođanski običaji. U ruci je držao pismo, poluzgužvano od njegovih drhtavih prstiju i polumokro od suza koje su kapale kao jesenja kiša, tiho i bez prestanka. Prolazili su minuti, sati, a njegova nepomičnost izmešana utrnulošću nogu i ruku uništavala ga je. Pojavio se na vratima od dvorišta Stanko, njegov otac, ukočenog pogleda u sina jedinca. Došao je do njega i ugledao prizor koji će pamtititi celog svog života. Od njegovog sina, lepog i stasitog mladića-u trenutku je nastao bestrag koji ga je pretvorio u žrtvu ljubavi. Uzeo mu je mokro pismo iz ruke, pismo nakvašeno suzama i počeo čitati do kraja

rečenice koja je bila toliko ubitačna, teška, strašna...
MILICA JE PREMINULA OD KORONE.

Boško Barjaktarović Kaludranin
Zlatibor - Vlaovina

Praskozorje

Razmišljam sada gde ću sutra stići u praskozorje
Šta me čeka posle ove noći korone neizvesne
Možda me obodri njeno selo...
Varda...
Crno gorje
Ili put sećanja u Arsiće daleke...
Lepote mame mesne

Svu noć put je tamo...
Ne bih li igde Voljenu sreo
Bozman je blizu...
Zar se njen grob preselio tamo
Na čuki gore kraj oca i majke...
Taj obrt nisam želeo
Voljena vrati se...
Dokle divljinom da teturamo

Pošao sam da te sretnem...
Ti si meni smrću izmakla
Uzbrdo žurim...
Godine i tegobni koraci se nižu
Pristigla starost na umorna pleća...
Bežim iz pakla
Da li će me stići korona...
Visoki plamenovi ližu

Smrt se iz zatvora širi...
Gde ću stići u praskozorje naše
Na Bozmanu ili Bosnu...
Uskoro kod mene neće biti dileme

Varda se mrgodi...
Uzdiže se gorje...
Uspomene me ne plaše
Put sećanja sve je duži...
Noći ove pošasti korone su neme

Tri groba u jedan se preodeli čudom...
Snu je sve moguće
Što se na javi ne zbiva...
Bozman je blizu da se poseti Višnja zabrana neda...
Put nadmaši mašta...
Ostani kod kuće Zapovedili su tako...
Prekršiti mere i pesmi se oteti

To ostaje pesniku starom...
Neprežaljeni grob da se poseti
Prakozorje mene čeka...
Predaću se njemu...
Mesto sna javi
To mi ne možete zabraniti...
Pesmu i san mi nećete oduzeti
Korona će proći...
Nismo ja i nada nerazumni i tvrdoglavi

Vardu i crno gorje obasjava sunce...
Pojutarje novo sve budi
Na brdu uznešeno groblje...
Hoće li da me kao uvek dočeka
Putem sećanja pristigao...
Drugo jutro nad Arsićima rudi
Voljena putuje sa mnom...
Iza nas osta Varda gorda i daleka

Za Nju i mene...
Drugu noć valjda ću lepši san sniti
Za njega zapovest ne važi ni moj lični prekršaj zatvora
Uspomene će ponovo oživeti Nju...
Sigurno će se zbiti
Da moj duh ojača u zlo vreme...
Sa praskozorjem sviće zora

Slavomir Zelenkapić
Kragujevac

Život u doba korone (kako ste proveli vreme u izolaciji)

Kosmičke sile pokrenuše strašnu pošast po ljudsku vrstu, korona virus. Zatvoriše ceo svet u karantine u zatvore sopstvenih domova. Prekidoše se društvene komunikacije. Vladari iz senke, pomisliše da su svoj posao satanisti završili, otuđili su ljude jedne od drugih. Strašni karantin, ljudi su prihvatili ćutke, vesti su pričale o smrti u svim zemljama sveta.

Dvoje ljudi, koji su se nekad poznavali, ponovo sretoše jedan drugog, spoznaše se, iznova spoznaše sami sebe. Želja iz mladosti. Doživeše jedno drugo na pravi način, kao dva blistava uma koji streme jedan drugom, u želji da ostanu večno sjedinjeni svojim čistim dušama, oslobođeni telesnosti iz mladosti.

Nadoše se kao dve raspolućene jabuke, posle mnogo godina da opet budu jedna božija jabuka. Božiji plod iz Edenskog vrta nenaleta prvim Evinim i Adamovim grehom, da blistaju kao jedinstvena božija kreacija.

Korona je iznenadila ceo svet, nekom je donela strašnu smrt a meni je donela univerzum sreće.

Najlepši svet ljubavi. Jer najlepša mesta na kojima možete biti i u doba korone su u nečijim mislima, molitvama i u srcu.

Ljubica Kostić
Beograd

Maske i razmak

U njihovom selu ne pamti se da su istih dana dvojica meštana zaglavila u bolnicu. Ne ide se tamo tek tako, nego kada zagusti, kada dogori do noktiju ili pukne nešto u čoveku. Tada su već iscrpljene skoro sve apotekarske mogućnosti za terapijsko lečenje i nema drugog spasa no u bolnicu, na generalku i remont, pod hirurški nož i stručno medicinsko zbrinjavanje.

Najčešće se pre toga koristi tušta i tma tradicionalnih babskih lekova i metoda. Ranije, kada je bila u pitanju kritična situacija, odlazilo se u susedno selo kod izvesne Baba-Pirike, da ona svojim abra-kadabra načinom eventualno ozdravi obolelog. Bolesniku se navlačila podkapa, a vračara je bajala oko njega držeći smotuljak sa osušenim repom slepog miša. Danas nema Baba-Pirike, ali su u upotrebi mnogi produkti domaće narodne iskustvene nauke.

Prvo je, uoči Vrbice, odvežen u vrbašku bolnicu Čiča-Aleksa koji je gazio već osmu deceniju svog života. Posle vaskršnjeg praznika odnešen je hitno u novosadsku bolnicu kum-Petar koji je taman bio na sredini svoje šeste dekade ovozemaljskog bitisanja. On je bio kum moje dobre prijateljice iz sela, pa sam ga i ja zvao kumom.

Kod čiče ima višestrukih zdravstvenih tegoba, baš onako spram godina: bubrezi, išijas, pritisak, prostata, reuma, skleroza, srce, šuljevi... Žena mu je nekoliko dana davala bagremov med, mazala grudi guščijom mašću, tretirala kamilicom i koprivom i služila mlakim kozjim mlekom. Čiča je oblačio dugačke gaće, pio

kašičicu maslinovog ulja, ispijao dve čaše kupinovog vina, kvasio čelo oblogama s komovicom i preznojavao se pod temperaturom. Ćerka mu je donela heljdino brašno i jastuke punjene heljdom, a iz komšiluka su se snabdevali crvenkastim rasolom. Cela kuća mirisala je na šumadijski čaj, a ređe na hajdučku travu ili šipurak. Ukućani su odahnuli kada je bolnički test pokazao da je čiča negativan na opasni virus Kovid-19.

Kuma-Peru je pre dve godine drmnuo mali šlog usred rođene kuće i to je bila sreća u nesreći, jer su žena i sinovi odmah zvali službu hitne pomoći koja ga je tada zbrinula i odnela u bolnicu. Sada su se iznenada pojavili drugi simptomi: telesna temperatura 39 stepeni, mali bol u grlu i kašalj... Da nije zapatio Korona-virus u Bačkoj Topoli gde je bio zaposlen, pitali su se ukućani!? Par dana je uzimao čenove belog luka i razblaženo jabukovo sirće, oblačio debele vunene čarape i ručao kuvani kiseli kupus s konjskim mesom. Uveče je pio veliku čašu kivanog vina i pario noge u vreloj vodi u koju je potopljeno nekoliko listova bokvice i dodata kašika morske soli. Sinovi su donosili surutku, a žena je kuvala šerbet sa cimetom i propolisom. Kum-Pera je imao porodicu koja se isticala poštenjem, odanošću i vrednošću. Kada su začuli sviranje iz pluća bolesnika upalio se alarm i odvezoše ga direktno u Novi Sad, u bolnički trijažni centar. Iako je prvi test bio negativan na virus ostao je u bolnici zbog jake bakterijske upale.

Selo bruji i nagađa o sudbini svojih meštana ceneći da će ih u bolnici držati i lečiti verovatno do Đurđevdana. Obe dijagnoze su kritične, pogotovo u vreme kada cirkuliše smrtonosni virus, pa ljudi vagaju rizike podeljeni na skeptike i optimiste. Informacije su šture, nepouzđane i odokativne. Jedno je sigurno: zbog proglašene epidemije Kovid-19 zabranjene su bilo kakve posete bolnicama, a kamoli bolesnicima.

Ni oni najbliži ne mogu pristupiti u bolnicu, a svesni

su da će ta zabrana trajati sigurno do kraja leta. Na samom ulazu u bolnički krug predali su, namigujući, bombonjere, južno voće i kafu za medicinski personal kako bi umilostivili tamošnje osoblje da duplo bolje bdiye nad njihovim pacijentima..

A kako je našim bolesnicima mogu samo da nagađam. Oni pokretni uzalud dižu zelene roletne i gledaju s visokih prozora, jer krugom prolaze samo beli mantili. Zaposleni nose rukavice, lica su im pokrivena maskama i ponekim vizirom, a među sobom pri kretanju prave razmak, razumno rastojanje, bez grupisanja... Nepokretni bolesnici disciplinovano iščekuju da stanu nekako na svoje noge željni odlaska kući u zagrljaj svojih najmilijih..

Prolazeći autom kroz selo, putujući za Suboticu, svratio sam do kumove kuće i na pragu zatekao njegovog starijeg sina spremnog za štalske poslove. Stavio sam masku i zauzeo razmak od tri koraka, a onda priupitao za bolesnika. Ne dobih konkretne odgovore o stanju mog Petra niti sigurne podatke o sudbini uspešnosti lečenja i oporavka. Izvadih iz džepa nekoliko hiljadarki i dadoh momku da mu se nađe ove nedelje ako bude išao po oca da ga dovede kući. Uz pozdrav i lepe želje odoh u nadi budućih dobrih i ohrabrujućih vesti o Petru. Mnogo znači ovaj moj gest, jer porodici je već preko glave deklarativnih zaklinjanja u iskrena nadanja i želje za ozdravljenjem njihovog dragog Petra od strane svih bližih i daljih znatiželjnika.

Obuzela me ipak mala strepnja, ali ubacih Fabiu u četvrtu, pa petu, da odagnam pritajenu brigu za kuma, Kad pre Subotica?!

Aleksandar V. Pavlović
Bečej

Život u doba korone

Vrlo rano sam, kao osoba sa invaliditetom, shvatio da moram da utrošim više rada i vremena kako bih postigao makar nešto. Naviknut na stalnu borbu i prilagođavanja, život u doba korone izmenio je moj uobičajeni ritam, ali mi nije teško pao. Više nije bilo odlazaka u grad, poseta omiljenim mestima i radnih sastanaka, ali sam nastavio da održavam komunikaciju sa prijateljima i saradnicima telefonom, elektronskom poštom i SMS porukama. Dosta vremena provodio sam i uz radio i televiziju, trudeći se da pratim emisije različitog žanra od informativnih, do kulturno-obrazovnih i muzičkih. Knjige i časopisi upotpunjavali su moje vreme, a tu su bili i drugi sadržaji. Na Fejsbuku sam otkrio više interesantnih grupa, kojima sam se priključio. Redovno sam prikupljao informacije za Elektronski bilten Crvenog krsta Smederevo, koji pripremam jednom mesečno više od 10 godina, što je rezultiralo da je on objavljen i u martu i aprilu. Zahvaljujući dvorištu, mogao sam da prošetam i budem na svežem vazduhu kada je vreme bilo lepo. Uslugu Pomoć u kući nisam mogao da koristim u uslovima kada ne funkcioniše javni prevoz, ali su mi ukućani pomagali da zadovoljim svoje osnovne potrebe. U trenucima psihičke krize setio sam se da ima ljudi kojima je mnogo teže nego meni. Zdravstveni radnici ulažu nadljudske napore, boreći se za svakog čoveka, a volonteri na terenu izuzetno mnogo rade da bi pomogli drugima. Pripadnici Vojske i policije, kao i prodavci, vozači, novinari i drugi obavljaju odgovoran posao da bi život nama bio lakši. Od nas se samo očekivalo

da ostanemo kod kuće i da se pridržavamo propisanih mera, a pripadnici brojnih profesija rizikovali su svoje živote radi svih nas. To su istinski heroji, koji treba da nam budu uzor u svim situacijama. Kao osoba sa hroničnim bolestima, trudio sam se da se prilagodim okolnostima onako kako su se menjale, uveren da iz ove krize možemo da izađemo samo ako poštujemo preporuke stručnjaka i mere nadležnih organa. Svaka kriza, bez obzira na karakteristike, intenzitet i vreme trajanja zahteva od svih nas da delujemo snažno, odlučno i promišljeno. U kriznim vremenima se najčešće pokaže veliki potencijal, sposobnost, kreativnost, dobrota i humanost naših građana.

Slobodan Stanković
Smederevo

Razmišljam

Rano jutros, 11. aprila 2020. godine, sunce je zracima milovalo moje uši i tako me probudilo.

Lepo buđenje, reklo bi se. Nema nastave danas preko TV - a. Subota je, ali ne i obična, već Lazareva subota. U narodu poznata i kao Vrbica. U kriznim situacijama poput tih, moramo se pridržavati preporučenih mera. Mnogo stvari nam se u izolaciji uskraćuju, ali nam se neke mogućnosti i stvaraju. Na primer, da budemo sa svojim porodicom kod kuće. Na ovaj dan nas je naša majka svih ranijih godina vodila u crkvu, kupovala zvončice i kačila oko vrata. Igrali smo se u crkvenom parku, brali cveće i mlade vrbove grančice od kojih smo pravili venčice i stavljali na glave. Park je bio pun dece, čula se graja na sve strane. Onda odlazimo kod bake i deke na ručak. Baka nam da uvek po neki poklon, radujemo se tome. Vrbica je Dan dečje radosti, ali ove godine je najtiši praznik zbog Korone. Sa ovim danom počinju veliki Vaskršnji praznici. Najčešće pitanje ovih dana je kako ćemo izdržati u karantinu. Izdržaćemo, sa svojim porodicom smo. Zar to nije suština ovih praznika? Bake i deke nisu sa nama, ali biće i to uskoro. Moramo da ih sačuvamo sada. Uskoro ću uživati u bakinim kolačima. To mi govori ovo Sunce od jutros. Obecalo je, ja verujem u to. Već je dvadeset časova. Nešto me trglo iz razmišljanja. To su aplauzi koji dopiru u moju sobu. Upućeni su svim zdravstvenim radnicima koji su u ovom trenutku spasavali nečije živote.

Uvek mi idu suze niz obraze i vrata u realnost,
podsete da je Korona još uvek tu i da moramo da
ostanemo kod kuće.

Milica Bjeletić
Prokuplje

Život u doba korone

Klap, klap, klap, klap, čuje se odjek muških, kožnih, crnih, lakovanih, veoma skupih cipela. Laganim hodom po cesti, stariji sedi gospodin, malo zastane, podesi masku, pa ponovo nastavlja hod. Posle više od šest nedelja u kućnoj izolaciji, ponovo se zaputio u šetnju, njemu dragom ulicom. Nova, nepoznata bolest hara svetom, kažu: „Stariji su najviše ugroženi!“ Zbog toga je morao biti u izolaciji u svom stanu, na petom spratu solitera. Sam, ni kućeta ni maćeta, jedino mu TV aparat pravi društvo. Ali to je samo mašina koja daje sliku i ton, sa njom nema priče, niti se sa njom možeš posvađati. TV priča svoje, a ti svoje. I tako danima. Po nekad navrati neka omladina, donesu naručene potrepštine i to je sve. Sa njima nema priče, reč, dve dok ostave robu, a onda žure u nove poduhvate. On ostaje sam sa svojom tugom i svojim mislima do novog susreta. Najzad je dobio slobodno vreme da može da se prošeta, opet sam, bez druženja i kontakta sa drugim osobama. Tu na samom početku „njegove“ ulice, gde je proveo najlepše godine svoga života zastaje. Pogledom šara levo-desno, tražeći detalje što bude uspomene na njegovu životnu saputnicu, koje više nema. Sedam dugih godina je prošlo, baš pre dve nedelje, a on ni na grob da joj ode. „Viša sila, shvatiće ona! Čim ovo prođe, otići ću na njen grob i odneti buket cveća!“ - razmišlja u sebi, tešeći se. Još jednom baca pogled levo - desno, skoro da nije siguran da je ušao u pravu - njegovu ulicu. Ulicu kojom su nekada njih dvoje srećni šetali i dugo, dugo, o svemu pričali. Uvek su u šetnju išli tom ulicom, u smeru suprotno od bulevara, jer se tu buka

utišava i onda su mogli nesmetano da se upuste u priču, obavezno držeći se za ruke. Kao u doba mladosti, kad su se upoznali, zavoleli i tako proveli pola veka zajedno. Sada kad nje više nema, ni ova ograničena šetnja, ne čini mu nikakvo zadovoljstvo ni utehu. Maska na licu, od koje mu se naočare zamagljuje, rukavice i štap u ruci, čine ga još više hendikepiranim i pomalo nervoznim. Čak, stari poznanici jedva ga prepoznaju. Oni koji ga prepoznaju, ne smeju da mu priđu, jer tako propisi nalažu. Samo se iz daleka pozdravljaju dizanjem ruke, a oni koji prolaze bliže, pozdravljaju ga sa: „Dobro veče gospodine!“ Po glasu ih jedva pozna, jer maske, ne samo što skrivaju lice, nego i glas menjaju. A onda se tužan i razočaran vrati u svoj stan na petom spratu solitera, sa pogledom na pusti bulevar, da nastavi samovanje, dok ne prođe KORONA.

Dragan Savić
Bečej

Nema zvona na vratima, Život u doba korone

Kada i kako sam shvatila ozbiljnost dolaska virusa u našu zemlju. Prvi glasovi dolaze iz Kine. Šta se to dešavalo, da budem iskrena nije me mnogo zanimalo, imamo mi naših domaćih problema. Mislila sam da je to virus kao i svaki drugi. Ispaljena je zarazna strela smrti, a ja još uvek budna sanjam.

Nema zvona na mojim vratima

Redaju se događaji sa i bez mog znanja. Po uvođenju vanrednog stanja, jednog popodneva iz mog dremeža me je probudila škripa kočnica i tup udarac. Izlazim na ulicu gde se već okupilo dosta naroda, zatičem vozilo priljubljeno uz banderu pored puta. Mladić za volanom nam u prekidima ponavlja: „Ja imam koronu, kako reći mojoj mami?“ Prolazi jedna, zatim druga nedelja od uvođenja vanrednog stanja, televizijski program počinje i završava se sa brojem obolelih, zaraženih i umrlih ljudi za taj dan. Svakodnevna fati voljeni suzama polja natopiše, jecaji u tišini i stalno praćenje tih izveštaja, prolazi me jeza kroz čitavo telo, koliko nas je danas manje na ovoj planeti, šta se to sprema čovečanstu.

Nema zvona na mojim vratima

Ko se to prevario, ko je otvorio vrata da virus uđe u njihove duše, da im pomuti razum, vratima da im zarobi telo. Tamni oblaci zakloniše plavetnilo neba, čovek postade ranjiv, mrak nam polako u domove ulazi. Ali, ne možemo običnog čoveka, sada kada pati,

za zlo čovečanstva kriviti. Podigni zavesu, za borbu se spremi čoveče, dopiru do nas glasovi razuma.

Nema zvona na vratima

Ujutru, u podne i uveče, slika se ista ponavlja. Bezbroj poređanih belih kreveta, nad njima lebde senke drugih belih mantila. Bože samo da nema u njima mojih, rođaka, poznanika i prijatelja. Sama ja i moja četiri zida, zaštićeni od spoljašnjeg sveta, sa novim modnim detaljima maske, rukavice i sl. Dočekamo dostojanstveno odlazak virusa iz našeg kraja.

Nema zvona na mojim vratima

U masovne grobnice na hiljade ljudi se sahrani, svet gori plamen se kofom vode gasi. Niko ih dostojno ne isprati, niko im na grobu sveću ne zapali, njihovi voljeni suzama polja natopiše, jecaj u tišini odzvanja, tuga se do neba čuje. Oseća se miris sveća, iskopane zemlje, grobari umornih ruku kasno se kući vraćaju. Nema zvona na mojim vratima Nisam spremna gledati patnje svetskih razmera, čekam da vojnici u stroju, van stroja, oteraju sakatu ćoravu, nevidljivu damu, da je duboko u prošlosti zakopaju, da svet oslobode aveti 21. veka. Čekam, javite mi dobri ljudi da li je sam đavo u pakao odneo. Ja čekam, ja čekam broj mog telefona znate..

Nema zvona na mojim vratima

Krstina Spasojević
Vinča

Moja najmoja

Bilo je jutro oko 10 kada mi je na Viber stigla poruka moje ćerke: „Odmah treba da se javim na posao“. Munjevito mi je proletela misao – zdravstveni radnik, kod kuće sa dvoje male dece, ne može biti ništa drugo do poziva za novo-otvorenu korona bolnicu. Tako je i bilo.

Fotografija koju mi je poslala nekoliko dana kasnije, mogla mi je stići i iz Kine, jer njeno se lice nije mnogo razlikovalo od lica lekara i sestara na fotografijama iz kineskih bolnica. Obuzeo me moćan osećaj ponosa i naglas sam izgovorila: “Svaka ti čast moja, najmoja“.

Od tada se dopisujemo retko i kratko. Ne zameram. Razumem. Uverila me da imaju sve što im je potrebno za zaštitu. Mirna sam.

„Bitangu i Princezu“, kako zovem moje unuke, nisam zagrlila više od 50 dana. Čuva ih tata. Često mi šalje njihove fotografije i kratke snimke. Vidim da su dobro, veseli i razdragani. Ja zadovoljna.

Mirjana Životić-Vanović
Beograd

Zračak svetlosti sunca

Homo homini lupus (lat)

Čovek čoveku vuk

Jednog teškog zimskog dana napisah kratku pesmu „Zimska nepoznanica“, da trenutak vremena ne bi ostao nezabeležen. Priča osvoji i nagradu i bi objavljena, a jedan čitalac mi je u prolazu rekao da nije ovo samo zimska nepoznanica, već da je ovo stalna nepoznanica.

Nisam komentarisala, jer su čitaoci ti koji imaju pravo na svoje mišljenje. U sebi pomislih: „Ne ponovilo se!“, i odagnah misli o tome.

Godine su prošle, a rezignirano prinajem da je čitalac rekao istinu, nepoznanica je tu, oko nas, pojavi se kao neman. Vreba nas uvek i stalno. Ne znam od koga zavisi da li ćemo je prevazići. Sadašnji trenutak je teži od prethodnog.

U svom tegobnom životu, trudila sam se da uživam u svakom trenu kada zračak svetlosti i sunca uđu u njega. Produžavali su ga uz moju veliku volju. Nanizaše se godine iskustva, pameti, umeća, kojima se ponosim. Moji su. Zadovoljna sam onim što sam naučila, uradila, prenela na svoje najdraže. Uspeh bez nagrade je tu, a život?!

Ushićena sam slobodom i sposobnošću kretanja u svojim godinama, koji su me darivali poletom. Da je neko bio skeptičan prema ovim tekovinama, ne bih poverovala.

Sloboda kretanja, dragim ulicama, užitak u naviranju uspomena, komad toplog hleba, peciva i omiljene novine, čitane od detinjstva, krepili su me. Kupujem prvo novine. Za to imam, to mogu, a ostalo?! Povremeno bih postajala setna pri pomisli kako bih bez toga. Ne, to je nemoguće. Samoća je tegobna kao i bolest, za čas nađe put teškim mislima. Da, moguće je. Novine nemam svakog dana a jedem bajat hleb. Sada je proleće 2020. godine!

Ali... postoji nešto što niste ni shvatili, ni gde ćete, ni šta ćete, ni kako ćete se odbraniti. Neprekidno sam pred TV ekranom ovog proleća. Preživljavam reči vanredno stanje, zabrana kretanja za starije od 65 godina, neprekidno, sa dozvolom snabdevanja jednom nedeljno od 4 do 7 sati. Shvatila sam tog trenutka da su moje nade i snovi nestali. Iako su bili vrlo skromni i čuvali me od svega, više to nisam bila ja.

Postala sam zamišljena, uplašena, utučena. Dok sam se dogovarala sa decom da doputujem njima zbog nemogućnosti snabdevanja mog jednočlanog domaćinstva, stiže vest da nema međugradskog prevoza. Stanje su objašnjavala različita lica, ali istim rečima, koje sam naučila napamet, ali nisam razumela. Tražilo se distanciranje, od koga, kada, kako, da smo mi stari meta, i mnogo toga što mi je ugrožavalo život, obuzeo me je košmar i dnevni i noćni. Uteha su mi bile TV serije koje sam već pratila. Da ih ne bih propustila gledala sam sve pre toga. Sve znam naizust.

Zabrane su postale sastavni deo mog života. Osećam da je gubitak integriteta, ličnosti teži od gubitka hleba. Bez hleba si gladan, a bez integriteta se gubiš. Hranu treba da mi donesi neko drugi. Čitavog života znala sam iz čije ruke ću uzeti hranu i nisam grešila. Sada to treba da radim od nepoznatih. Zašto, za čije dobro?! Ne znam i nikome ne verujem. Moj novac ne mogu da podignem ja, već treba da ovlastim nekog drugog.

Nevoljno pišem ovlašćenje drugome. Na osnovu čega je banka tako odlučila? Nemam koga da pitam. Zašto, zato što tako treba? Ne treba ići ni za lekove, i to će uraditi drugi, samo da se javim! Ko i zbog čega? Moja bolest je moja tuga i problem i deo moje intime. Doktori polažu zakletvu u vezi toga. Mnogo je nepoznanica.

Pitam se ko je ovo smislio. Pitam zidove moga stana, postali su nemi kao ja. Sećam se umanjenja penzija. U to vreme sam se i razbolela. Pred sobom držim papir sa iznosima umanjenja. Zašto?! Duboko se nadam da će se taj novac vratiti kada se oglase savest, etika, pravda...

Ne znam kada će početi buđenje toga. Proleće je a ne primećujem ga, hladno u duši i u srcu. Nastale su volja i nada, da ću ikada slobodno izaći. Uzeto mi je sve. Nisam više čovek. Mojih deset hiljada koraka koje sam uspešno svakodnevno prolazila su deo mog zdravlja i opstanka u bolesti. O svom zdravlju sam najbolje brinula ja i ne verujem da iko može da mu bude veći prijatelj od mene same. Što god mi se bude dešavalo je uzimanje golog života. Moja ličnost je razorena. Kriva sam što imam više od 65 godina?! Ostarila sam za mesec dana, pobledela bez sunca, svežeg vazduha, razuma i prava, ničim zaslužila. No, ko će se time baviti, koga interesuje jedan običan mali čovek, da li je tu ili ne?!

Setih se Dana oslobođenja iz prošlog veka, o čemu mi je majka pričala, sa kolikim žarom je kao mlada devojkica iskoračila iz podruma u bolji život i slobodu. Svake godine bi ga se setila, pričala o tome i radovala se. Uvek bi pominjala i žrtve. Na um mi pade i skoriji rat. Svaki nosi stradanja, najviše nedužnih. Ničemu se ne nadam, brinem za svoju decu u radosti i sreći odgajanu. Smatram da život nema cenu i da niko nema pravo da rapolaže mojim životom.

Skupljam atome zdravlja i snage i izgovaram reči koje odjekuju mojim prostorija: "Stanite, vratite oduzeto,

ako se može vratiti. Neka se čuje reč mnogih, reč savesti
i pravde. Ne uskraćujte mi sunce”.

Mirjana Antić
Jagodina

Rode moj srpski

Na plećima bremenitim
Svako nosi neki krst
Olakšajmo kome teži
Dovoljan je samo prst

Drug za druga bez zadržke
U nedrago nek' se nađe
Sa jedrima polomljenim
Zaplovile naše lađe

Zadužimo dobro dobrim
Da se vrati ko oduži
Svakom zalu i usudu
Na čest neka služi

Ne krvimo krvnu vezu
Nadjačajmo svoj za svog
Čeljad našu da ne guši
Vilajeta gusti smog

Ruku vodi ko ti pruži
Ne zatvaraj nikom vrata
Sadašnjost nam poklonjena
Kao zlatnik usred blata

Uz molitvu i uz veru
Pomiluj nas dragi Bože
Brat za brata da se krsti
U nevolji da se slože.

Zlata Jovanović
Paraćin

Misli u doba Korone

Život je jedno veliko čudo. Uvek nepredvidljiv, uvek tako lepršav, a opet zastrašujuć i veliki. Život je i buđenje i spavanje, i mir i rat. E, upravo u ovoj poslednjoj reči sam rođena ja. Davne 1942. na svet me je donela majka kao šesto dete od ukupno devetoro dece.

Svi vrlo dobro znamo iz istorije koliko je teško bilo to vreme i kolika je bila borba za opstanak i ostanak. I šta nas je sve snalazilo do današnjih vremena. A opet, život se nastavio. Uz sve civilizacijske uspone i padove, život biva i iznova i iznova se rađa. Kao što posle privremenog zimskog umrtvljena prirode dođe novi prolećni život. Ili kako posle kiše mora doći sunce i napraviti divnu dugu. Tako posle velikih nesreća mora doći velika radost. Verujem u čuda. Kada su mi rekli: „Nikada nećete moći da imate decu”, pravila sam se kao da ih ne čujem i samo sam verovala u čuda. Nekoliko godina kasnije desilo se jedno, a nakon tri godine i drugo malo čudo. Oba čuda su bila divna i vredelo je čekati toliko godina, boriti se za potomstvo. Moje dve ćerke su mi podarile divne unuke i sve je ispalo baš onako kako je trebalo. Kada su mi rekli nekoliko puta posle teških operacija: „Odmarajte, niste dobro trebaće vam snaga”, i kada su mojim bližnjima govorili da ću umreti, verovala sam da neću. Jer sam i tada znala da život uvek pobedi smrt. Zato, verujte u čuda, ona se svakodnevno dešavaju. Život je večita borba. Čovek ne sme da razmišlja o odustajanju. U prirodi čoveka je da se bori do poslednjeg daha. I ova globalna kriza je tu s nekim razlogom. Ništa se ne dešava bez razloga. Došla je tu da poveže ljude, da probudi u nama zaspalu humanost

i sve ono što smo brzim načinom života potisnuli. Uz sve nedaće izazvane pandemijom ovog virusa, shvatili smo da smo svi ravnopravni u borbi za život, u borbi za novi dan i sve lepote koje nam se ukažu kada čujemo cvrkut ptica i ugledamo prve sunčeve zrake. Da jednaki smo. Svi smo na udaru, niko nije zaštićen, bio bogat, siromašan, živeo u ovoj državi ili nekoj drugoj, svi smo isti jer imamo isti cilj: da preživimo i budemo ljudi kakvi je trebalo da budemo oduvek. Držimo se porodično, pričamo, volimo se. Možda nemamo mnogo, ali konačno shvatamo da najvažnije imamo: život. Nedostaju nam izlasci napolje, nedostaje nam sloboda, ali smo srećni jer smo stekli znanje o tome koliko nam ono što nismo umeli ranije da cenimo sada biva važno. Shvatili smo da nismo sami na svetu i da smo svi samo ljudi. Priroda je počela da diše novim plućima, svuda u svetu se preobražava i to nam je velika poruka, kada čoveka nema na ulicama, sve je čistije i lepše. Mene ovo stanje ne brine, niti se plašim. Znam da će proći jer sve prođe. Doći će nešto lepše, bolje i sjajnije. Samo nam treba strpljenja. Dum spiro spero.

Ljubica Staničić
Beograd

Ceo svet u mojoj sobi

Pandemija korona virusa i vanredno stanje, pored straha, krize, tuge, gubitka života i velike privredne štete, ispostavilo se da predstavlja i svojevrsan izazov za novinara.

U vremenu epidemije, koja se događa jednom ili nijednom u životu, na osnovu zakonskih odredbi radila sam novinarski posao za RTV „od kuće“. U situaciji kada je stala cela planeta, zaustavila sam se i ja. Razmišljala sam, kako da unesem akcije u svoj profesionalni život kada sam u izolaciji?! Pitala sam se, kako da plasiram informacije, a da to ne budu samo agencijske vesti. Moja jedanaestogodišnja ćerka je počela da prati nastavu RTS-a od kuće i ona je imala mnogobrojna pitanja za mene.

„Mama, do kada ću pratiti nastavu od kuće, kada ću se videti sa drugarima i do kada će sve ovo sa koronom da traje?“ - Zapitkivala me je Lucija radoznalo i tražila da joj dam odgovore i tačan datum. Odgovore nisam ni ja znala, ali bih joj svaki put utešno rekla – uskoro!!

Pošto živimo same, dogovorile smo se: dok ona prati nastavu i radi domaće zadatke u svojoj sobi ili pravi makete, da ja radim u dnevnoj - novinarskoj kancelariji na „određeno vreme“. Shvatila sam da moram imati drugačiji pristup u poslu. Bila mi je potrebna video montaža, snimci i sagovornici, što se činilo nemogućim! U Srbiji se zakuvalava situacija sa koronom, a Italiju je zahvatio crni bilans sa žrtavama zbog virusa. Došla sam na ideju da realizujem TV priče iz dijaspore, da sama od kuće na svom laptopu montiram video snimke koje

će mi slati sagovornici iz različitih svetskih zemalja sa svojih mobilnih telefona. Osmislila sam "selidbu" iz države u državu, koja postaje novo žarište korone. Naši ljudi iz dijaspore bili su moj prozor u svet, a ja njihov vodič kako da realizuju svoju ideju. Suočavala sam se sa novim životnim novinarskim poduhvatom. Morala sam ubediti sve te ljude da prihvate sami sebe da snimaju mobilnim telefonom, kažu nešto o sebi i svom životu i tako je nastala TV rubrika iz moje sobe „naših priča iz dijaspore za vreme korone“. Ubrzo su počeli da šalju snimke iz avetinjski pustih metropola poput Londona, Sidneja, Njujorka ili Moskve. Svi ti ljudi žive i rade daleko od svojih porodica i teško su podneli situaciju sa korona virusom, jer su većinom planirali za Uskrs da budu sa svojim porodicama u Srbiji. Bilo im je drago što mogu da zabeleže puste gradove kako bi ih u Srbiji na malim ekranima gledali njihovi roditelji, braća, sestre, rodbina...

„Nema ovde zadržavanja i šetanja. Od 15. aprila uvedene su specijalne propusnice i svako ko napušta svoj dom, treba da poseduje.“- ovako je izgledalo početno objašnjenje Željka Končara, ultramaratonca koji živi u Moskvi, kada sam ga upitala da mi dočara situaciju u ovom gradu.

U međuvremenu se sve više mladih prijavljivalo za volonterski rad u Apatinu i Somboru, a cifre su se sa dvocifrenih brzo popele do trocifrenih.

„Ne radim ovo zato što mi je dosadno, već zato što osećam potrebu da pomažem drugima.“ - bio je odgovor jednog mladića i volontera, kojeg sam u prodavnici upitala šta je motiv.

Priče o humanosti daju lekcije i podstaknu čoveka na pitanje: „Koliko smo u životu dobrog učinili za druge?“ Želela sam da izveštavam o njima, volonter nisam mogla biti, jer sam radila od kuće kao samohrani roditelj. Smatrala sam da će moj doprinos biti ako

učinim da njihov rad bude dostupan široj javnosti. Osim kupovine životnih namirnica i lekova, volonteri su delili pakete hrane i hemije penzionerima, neki od njih još i dobrovoljno dali krv! Malo li je bilo sve to od njih?! Sve su to obavljali uglavnom peške ili na biciklima. U telefonskom razgovoru sa sekretarima Tijanom Tomašević iz Apatina i Biljanom Klipom iz Sombora, uspešno sam dogovorila da će komunikacija i metod izveštavanja o volonterima Crvenog krsta biti snimanje mobilnim telefonom dok traje vanredno stanje. Sa istim ciljem nas tri žene smo se lako dogovorile. Tijana i Biljana su se prihvatile „posla“, po mojim detaljnim upustvima, koja su imala tri imperativa: „Snimajte mi vodoravno mobilnim, ruka mora biti mirna, a ton biti jasan“. Sva dalja uputstva za snimanja bila su nijanse, a sve „naše priče“ iz ove jedinstvene zajedničke situacije prve u mojoj i njihovim karijerama.

„Vesna, nikada ovo nisam radila, nadam se da je dobro. Snimila sam ti i izjave volontera“, rekla je Tijana Tomašević, sekretarka Crvenog krsta iz Apatina, nakon prvog snimka. Svaki idući bio je još bolji od onog prethodnog. Uveliko su se emitovale priče iz dijaspore. To je bio drugačiji ekranizovani “kiseonik”, ali i moj “profesionalni kiseonik” da uradim nešto kreativno za informisanje tokom rada za vreme izolacije. Nakon Italije i Emirata, usledila je ekranizacija iz Španije, pa Nemačke, Austrije, Francuske i Velike Britanije, preko Mađarske, Norveške, Švedske i Rusije do Sjedinjenih Američkih Država, Australije, Novog Zelanda, Čilea i Kanade. Na kraju, dvadeset jedinstvenih priča iz celog sveta! Ako se pitate, da li sam lično sve te ljude poznavala iz navedenih zemalja širom sveta, odgovor je – ne!

Isprićaću vam poznanstvo putem telefona sa Alehandrom Sepuvelda Ernandezom iz Santjaga u Čileu. Zajednički prijatelj iz Novog Sada povezao me sa ovim Čileancem, koji je prilikom prvog kontakta putem vibera odlično govorio srpski jezik.

“Za vašu zemlju me vežu brojne uspomene i radujem se što mogu nešto uraditi za amigose u Srbiji.” - rekao mi je Alehandro tokom našeg prvog telefonskog razgovora. U daljem sam saznala da je bio član Organizacionog komiteta Svetskog omladinskog prvenstva Čilea i domaćin reprezentacije Jugoslavije, koja je oktobra 1987. godine postala svetski prvak u fudbalu! Vremešni Čileanac iz Santjaga bio je na visini zadatka, a informacije koje je iz svoje zemlje poslao bile su zanimljive, a neke i frapantne poput one da je nasilje nad ženama za vreme kućnog karantina u Čileu povećano za 104 procenta!!!

Oduševili su me naši sportisti, koji su živote i karijere nastavili po “belom” svetu. Tokom višestanih telefonskih razgovora, ponekad do duboko u noć, zbog vremenskih razlika, shvatila sam da delimo istu težinu pandemije. Bila su to dragocena svedočenja i priče naših muzičara i umetnika do onih koji su na postdoktorskom usavršavanju, poput doktorice bioloških nauka, dr. Biljane Bursać iz Beograda. Mobilnim telefonom snimila je kako izgleda pusto Bordo u Francuskoj. Stari grad se nalazi na UNESCO listi značajnih arhitektonskih zdanja Evrope iz 18. veka i bez turista je delovao čarobno i pokazao kako odoleva zubu vremena.

Kada ste majka, žena i novinar, kod kuće i te kako ima šta da se uradi. Ali, da mi je neko rekao da ću raditi za računarom i biti na mobilnom telefonu „kod kuće“ u montaži i pisanju po 10 sati, ja ne bih verovala, a tako je iz kuće u etar otišlo preko 80 raznih izveštaja. Akcija je bila svuda oko mene i kod kuće. Najveću podršku, razumevanje i „kritiku“ imala sam od svoje jedanaestogodišnje ćerke, koja je vreme provodila samo sa svojom mamom.

Nikom nije “palo” lako da bude “non stop” kod kuće. Važno je bilo imati fokus, a između ostalog moj

je bio posao. Pored svetskog, "crtice" sa domaćeg terena bile su uperene u rad svih volontera i njihov balans u vanrednoj situaciji.

„Smatram da je obaveza svakog savesnog građanina, ukoliko je u mogućnosti, da pomogne onima kojima je to neophodno.“, objasnio mi je volonter Crvenog krsta Apatin Vuk Opačić.

„Volonterskom radu me je motivisala slabost prema starijim sugrađanima. Presrećni su zbog podrške u ovom teškom vremenu za sve nas“, rekla mi je u telefonskom razgovoru Kristina Liščević, srpska rukometna reprezentativka i volonterka Crvenog krsta Sombor.

Njihovo razmišljanje me je nadahnulo. Kada sam čula da jedna siromašna porodica nema televizor, rešila sam da im poklonim svoj iz spavaće sobe. Zajednička želja Lucije i mene bila je da nečije dete u ovom teškom vremenu prati nastavu i pogleda crtač kod kuće.

„Jako sam srećna, hvala vam mnogo, ne znam šta bih još rekla!“ - topao osmeh sa tog dečijeg lica dirnuo me je duboko u srce. Naše malo nekome znači mnogo, nije samo napisana izreka! Devojčica presrećna, kao i njena majka, a ja sam svo vreme do kuće plakala, ni danas ne znam zbog čega.

Mislim da sam uspela ispuniti zacrtanu misiju, da budem porodični oslonac i majka, a onda i profesionalac. Ljudi sa kojima sam kontakirala za vreme izolacije bili su na visini zadatka, svako u svojim domenima. Naučila sam nešto novo i izgradila mostove sa ljudima na mnogim meridijanima uz poverenje i ljudski odnos, što je pouka iz ovog ne-vremena koje nas je spojilo. A, vi zaključite zašto je to tako.

Vesna Milanović Simičić
Sombor

Inspiracija iz sivila

Kako ovi dani prolaze i kako se sve više zahuktava, razbuktava, rasplamsava, shvatam da život jednostavno ide, prolazi i odlazi...Isto kao i vreme... Jebe se njima za nas. Vreme i život su jedini koji svoj posao rade pošteno i vredno, bez prestanka. Rade svoju šljaku valjano. Ali i vreme i život te truju poput malaričnog komarca i grickaju te poput buve sakrivene negde u ćebet, na tvom krevetu.... Tad shavtiš da se život ne može promeniti. Proživljeno se ne ponavlja. Sve je postalo prošlost, sadašnjost je zajebana, budućnost, po svemu sudeći, još i gora... Nema više mladosti i iskrenog osmeha, ni iskrenog prijateljstva. Nema više cica da te hvataju za zadnjicu i gutaju očima kada se negde pojaviš, zračeci očima što sijaju seksualnošću, u nekom kaficu ili diskoteci, a ti onako doteran, namirisani i čist ko suza, i očas posla odvedeš neku od njih u mrak i pokažeš svoje muškosti znak... Ostaje podmuklo starenje i uživanje u sitnicama... Nekom je to piće, nekom je to buksnica gedore, nekom je to žena sa kojom je opet počeo da se voli. A kad zidovi pritiskaju tad ili voliš ili mrziš. Ili ti jednostavno ostane usamljenost sa kojom se boriš na bezbroj načina... Nekom je to muzika, nekom masturbacija, nekom je to knjiga koju čitaš po 26-ti put... Ostaje mnogo razmišljanja, vrlo malo utehe i vrlo malo nade. Zavaravanje i samozavaravanje postaju najveće obmane. Oni koji lažu i koji manipulišu sa time nemaju problema. Time dižu svoje kule i svoje kultove bogova. Oni koji to ne umeju, ostaju dole, na dnu, pričvršćeni kao govno na trotoaru, dok ga kiše ne isperu, istope i u odnesu u ništavilo... Naravno, postoje

oni, koji još na sve gledaju veselo, koji se sa svojom sprdnjom i varljivim samopuzdanjem drže čvrsto na svojim nogama...Njih život još nije naćeo. Źivot ih ćeka svojom lukavošću i pušta ih u ravnodušnosti njihovoj. Svako od Źivota dobije onoliko koliko zasluŹuje, osim ako na prevaru nije uzeo više nego što mu treba. Ali ni uzimati se tako ne moŹe beskonaćno. Sve ima svoj poćetak i svoje konaćno...Na kraju ti Źivot uzme sve.. I kao da nikad ništa nisi ni imao. Prvo slede nagrade, a onda nekoliko šiba po guzici... I to je to. Źivot te na kraju ćušne i postavi na mesto, koje si dobio u njegovom poretku. Nema tu neke filozofije! Ili jesi, ili nisi! Ili si bogat ili si siromah. Neko je bogat duhom, i ja takvima skidam kapu. Imaju svoju veru i super. Ali, sve to splasne, pre ili kasnije. MoŹda taj „duh dobrote“ te saćuva još malo u otkucajima vremena. Ali ja ga nemam više. Iščileo, istopio se kao nepojedeni sladoled.

Nekada sam se u lice smeĵao cinizmu... Poćeo sam da bljujem vatru, poput razočaranog zmaja... Sada se cinizam smeje meni, jer me je dotukao, smoŹdio, smrvio, zguzvao... Doveo do kraja... Odneo je pobeđu, a ja ostao da trulim u besmislu.... Čestica prašine... Tupi odjek u carstvu praznine i ubistvene tišine. Pun smrdljivih predrasuda i taštine... I Bog mi je postao dalek. Nema ga ni za lek. A traŹio sam ga, i to još kako. A ni to nije bilo tako lako. Ni on nije toliko blesav da se javlja svakom. A ni Đavolu više nisam zanimljiv... Ni sam više ne znam ni kome sam duŹan, ni kome sam kriv. Kaznenih poena sam toliko sakupio, da je pravo ćudo da sam još uvek Źiv...

Rekli su o ljubavi

Pre nekoliko večeri, u jednoj kući sedela su ćetiri ćoveka. Bio je to jedan slikar, jedan astrolog, jedan muzićar i jedan pesnik. Bili su to prijatelji koji su se, manje više poznavali dugi niz godina. Bio je to dan

nakon proglašenja „Vanrednog stanja“ u državi zbog Korona virusa i dva dana pre proglašenja „ Policijskog časa“ od 20^h uveče do 05^h ujutru. Do tog susreta došlo je spontano, bez plana i organizacije. Što je uvek dobar znak... pričalo se o svemu, a naročito o aktuelnoj situaciji, o ponašanju ljudskog nam srpskog roda i neroda, o sebičnosti nekih ljudi koji su zbog novonastale situacije mislili samo na svoje dupe. Da, baš na svoje dupe, jer su ljudi pored namirnica i potrepština kupovali sve što su mogli po marketima i diskontima, a naročito toalet papir. Kao da taj virus kroz guzicu ulazi, a i izlazi. Da nije smešno, bilo bi tužno, a zapravo bilo je tužno. Sve to. Tu smo zaključili koliki je ovaj sebičluk ukorenjen u nama. Kupuješ, kao da nikog drugog na svetu nema, osim tebe i tvojih bližnjih, kao da samo ti imaš decu, unuke, praunuke. Kao da pored tebe i nabrojanih drugih ljudi, na ovome svetu nema.... I tako, reč po reč, došli su do teme ljubavi. Da li je ima, u svetu, da li je ima kod nas, da li je ima u nama...? U jednom trenutku, slikar je predložio, valjda u naletu inspiracije i dodira emocija da svako od njih u tom trenutku zapiše nekoliko reči o ljubavi. Šta je za njih ljubav? Domaćin kuće je izvadio četiri olovke i četiri lista papira. Sva četvorica, bacila su se na posao i za nekoliko trenutaka, reči su bile ispisane, od strane sve četvorice.

„Ljubav je najlepši osmeh i prijateljstvo. Zelene oči što ljubavlju zrače. Žestok seks.“ - Napisao je muzičar.

„Ja imam ljubav prema psu i životinjama. Ali to ne može da se uporedi sa ljubavlju koju imam prema ljudima. Svakakvih ljubavi ima, ali nabrojane su najbitnije. Ja svoje ljubavi biram, a kad ih izaberem, ja ih volim. Te ljubavi su moje „senke“ koje me prate. To su moji ljudi. To su moje „senke“.- Napisao je pesnik.

„Ljubav kao da nestaje i nekako moramo ponovo da je stvorimo. Ne mogu od ljubavi, ali ne mogu ni bez nje.“

-Napisao je slikar.

„Ljubav je kada se ljudi jednostavno vole. Polu-ljubavi za mene ne postoje i ja ih ne priznajem.“

-Napisao je astrolog.

Zatim su svi redom pročitali napisano. Malo su se smejali, ali zaključili su da oni nisu rđavi ljudi. Zaključili su da u nama ima još malo ljudskosti i još malo vrednosti, koje su uspjeli da sačuvaju u ovim mutnim vremenima. A ona nas prate dugi niz godina... Dobro je da su ipak sačuvali dobrotu, razumevanje, želju da se pomogne nekome kada je u nevolji... Ta noć je prošla, kako je prošla. Uz malo piva, malo hrane i malo rakije. Onda su se svi razišli, u neko doba noći.

Kada su svi otišli, domaćin je sačuvao ta četiri papira. Ponovo ih pročitao, a zatim dodao.

„Ljubav je iskreno voleti. Poštovati i ceniti. Ljubav je sačuvati ono što voliš i odstraniti osećaj mržnje. Ljubav je opraštati. Ljubav je nešto što se čuva i neguje...“ Bile su to završne reči, ove kratke priče.

Plovidba bez cilja i odredišta

Postali smo kao putnici nekog „ukletog broda“, koji putuje negde, a ne zna mu se ni cilj, ni odredište... Muvamo se po dvorištu, kao po palubi i zadovoljavamo se još samo cvrkutom ptica. One su sada slobodnije nego mi, i ja im se divim. Virimo kroz prozore, kao kroz prozorčiće kabine i naslanjamo se na njih, kao na brodu tog istog „ukletog broda“... Pred nama je okean, koji te može progutati očas posla. Samo ako ti jedan

fijuk u glavi pomrsi konce!... Kad kucne čas, „oni glavni, Admirali“, zatvore te i „zaključaju“ u te male, stešnjene kabine... Kako bi oni mogli, pod okriljem noći da rade šta im se prohte. Ono što im ide u prilog.

A ti, kao putnik na tom brodu, koji si se greškom ukrcao na njega, prevaren i izmožden, čutiš i čekaš... Čekaš kraj toj usranoj plovidbi, sa nadom da ćeš negde stići. Po mogućstvu normalan i što je još bitnije, živ. Jedina uteha u tome je čaša u ruci i nešto malo nade, koja samo što nije počela da truli... Najgora je obmana i zavaravanje koju čovek može, u svom očaju, da stvori u sebi. Tuđe obmane nekako preguraš, preležiš, ali sopstvene ne.

Da sam mogao da biram, da mi je neko postavio to pitanje i taj uslov, sigurno je da to izabrao ne bih... Hvala lepo! Baš fino od vas, ali ipak ne... Rekao bih. Ali mene niko ništa nije pitao... Samo su me ćušnuli ko govno i utovarili na taj „brod“, i posle svega rekli: „Čuti i plovi!.. Ako ti se ne sviđa, eno, vidi, ograda je tamo... I, ajd zdravo.“

Poučen tim iskustvom, shvatio sam da sam ja samo jedna obična, ništavna i prljava kapljica u vodi tog veoma zaprljanog i zagađenog mora... okeana... „Čuti, smrdi i plovi, ako ti je život mio!“ Nisu mi to baš rekli, ali to su mislili... I što je još luđe, ukrcan sam na taj brod, a da ni dinar nisam platio... To samo budale poput mene, mogu da naprave takvu grešku... Bio sam u mreži... Mogao sam da se koprcam koliko god hoću, ali kasno... Ulovljen sam... Ah, lakoverni i naivni stvore... Glup si! Isprdeli te takvog i pustili u etar... Nestaćeš ko predež!

Ali, tu postoji jedna caka!? Uvek sam voleo te dramatične obrtaje u životu. Zbog njih sam se ipak osećao „ŽIV“. A to je dobar osećaj. Ma kakvi „dobar“! Perfektan! Zato nađem način da se preživi... A Vi? Saputnici moji?

Sava Grujić
Beograd

Iskreno se divim

Svoj skromni život
već dugo živim,
a pravim herojima - vama
iskreno se divim.

Jedan projekat inženjer tehnologije
odaje neizmerno priznanje lekarima
infektologije, epidemiologije,
pulmologije, anesteziologije, kardiologije,
radiologije, nefrologije, kompletne interne
medicine i drugim znanim i neznanim
herojima borbe za život ljudi.

Puno, puno priznanje i medicinskim sestrama
koje su svesrdno učestvovale u spasavanju i
nezi njima nepoznatih ljudi, a kod kuća ostavljale
decu, supruge, roditelje, braću sestre.

Vraćali se i dalje vraćaju u život
ljude izgubljene svake nade,
a oni to samopožrtvovano svakodnevno
i svakonoćno rade.

Za jedan pun uzdah i izdah osobe
koja se na ivici života bori
daje sve od sebe: znanje, želju, fizičku i
mentalnu snagu, a kod kuće su ostavili
zabrinutu porodicu dragu.

Šta je za njih Nobelova nagrada,

olimpijska zlatna medalja ili
orden za najveću hrabrost?
To je za njih spasen jedan ljudski život,
spaseno mnogo, mnogo ljudskih života
oni i one su srčani i hrabri pojedinci,
ali su istovremeno i homogen i uigran tim.
Zato su prozori i balkoni puni ljudi
koji ih aplauzima pozdravljaju:
Puno, puno vam hvala.
Neka vam Bog da najbolje zdravlje,
Neograničenu sreću, uspehe i ljubav.
Ljubav je osnova sveta!
Ljubav za ljude je u vašim srcima
koja izgaraju za druge i spasavaju im živote.

Dragoslav Banić
Beograd

„Život u doba korone: Kako ste provodili vreme u izolaciji?“

Vremena su se promenila. Ceo svet postao je hladan i bezobziran, pun crnila i mrtvila. Zar je moguće da su svi ljudi odjednom postali stranci? Da svi brinu samo o svojim životima. Gde je nestala ta društvena solidarnost?

Pitam se čemu će nas naučiti izolacija i borba protiv ove ohole bolesti. Ili ćemo nestati ili ćemo zauvek biti nemilosrdni stradalnici božiji. Svi govore da se sudbina čovečanstva menja. Zašto ponovo iznova moramo da patimo? Odgovor je jasan. Patimo da bi pokazali koliko smo veliki. Koliko je naše srce milosrdno i koliko volimo svoje bližnje. Ako ih zaista volimo, mi ćemo ostati kod kuće. Ne razumem zašto ne prihvatimo to. Bojim se da smo kao neki predmet koji je bačen u masu loših, pokvarenih moralista. Moramo li da mislimo o novcu, o tome kako ćemo ponovo ojaditi narod. Narod, koji u panici traži spas. Boje se i sasvim dobro znam taj osećaj. On te vuče u neku duboku jamu razmišljanja. Suočavaš se sa istinama i lažima. Biraš poštenje ili kaznu.

Čemu sve to? Sve će proći, sve će nestati. Ponovo ćemo disati punim plućima. Znam, teško je misliti o tome. Naša situacija je dobra. Zamislite da živite u doba epidemije tifusa, kada nismo imali ni zalihe hrane i kada na naša vrata kuca i dalje neprijateljska čizma. I sama pomisao na taj nesrećan događaj tera na suze. Mi smo srećniji od njih. Mi vidimo svoje najmilije zahvaljujući novoj tehnologiji. Živi smo i zdravi, nahranjeni. Setne su i pune gorčine sve smrti, ali nijednoj bolesti nije gorelo do zore. I ti, nezahvalnice planete, nestaćeš. Nećeš nam disati za vratom. Pobeđićemo te, jer nadom i tvrdom verom kažemo ti adio!

Sve prolazi i voda sve odnese i ovo će odneti. Ponovo ćemo uživati u prirodi i ljubavi. Čućemo graju dece i zvuk nežne ptice pevačice. Videću plavu, modru i beskrajnu noć i zvezde koje svetle postaće novi ideal moje poezije. Možda smo do sad bili bezosećajni, ali sada naši osećaji postaće nežna, suptilna priča o čoveku. Budimo ljudi i budimo solidarni u teškim vremenima. Sve će proći, kao što pena prolazi morem.

Mirjana Randelović
Prokuplje

Moja porodica, moja sloboda

Kada me puste sa lanca i kada poželim da odem, moje poslednje utočište biće moja mala, lila soba. I mada ću biti mamina maza, ja ne umem bez maminih krofni i tatinih anegdota. Ironično, korona nas nije zbližila, oduvek smo to bili. Samo, patim što neću da budem sa njima kada upišem fakultet, ali saživela sam se. Odbacila sam staru sebe i puštam se da idem. Moja porodica, tata, mama i ja. Bolji su psiholozi od svakog psihologa, a nekada su užasno naporni. Ispada da ih uzimam zdravo za gotovo. Ali ne, ipak ne. Umem da im se odužim. Moja jela su izvrsna, pa iako je moj smeh iritantan, i jako frekventivan, njima je okej. Hahahaha, navikli su se. Imali su čast, da ekskluzivno, prvi probaju tj. čuju moj tek ispečen sastav. Moj život je takav da su mi trenuci sa njima, i mojim mačkama posebni. Oni mi boje život. A ja, svake godine imam po jednu novu fazu rasta, tako da kapiraju moje seanse debilizma. Hvala im što mi daju beskrajnu slobodu i što će me, koliko god da je tužno, posle ovih finalnih zajedničkih nedelja, pustiti u neki dalji, plavo-zeleni život. Hvala im na materijalnim stvarima, ali im beskrajno hvala što su mi bili tako dobra podrška.

Jelena Martinović
Boljevac

**Minuli dani obojeni strahom
Korono, zbogom
Neću da me korona plaši**

Verujem od kada sam rođena,
Vera mi je snagu dala
Vera me je na pravi put vraćala,
Sa verom sam život kreirala
Verujem da je ljubav večna,
Verujem da će svetlo pobediti tamu,
Da će ovi dani ispunjeni
strahom od virusa Korona biti iza nas.
Verujem da će ovom planetom
opet ljubav vladati.
Verujem da se svi možemo zavoleti i beskrajno
iskreno voleti.
Vera mi je najvažnija.
Ona nas je održala i hrabrima učinila.
Bitke ćemo protiv tamnih sve dobiti,
planetu ljubavi opet ćemo stvoriti.
Verujem da možemo srca spojiti,
pesme ljubavi uglas zapevati.
U veri iskreni,
svi ćemo se zakleti,
da ćemo joj sa ljubavlju biti odani
I ove dane Korona virusa pobediti.

Božica Velousis
Beograd

Prijateljstvo u doba korone

Oboje smo u osmoj deceniji. Poznajemo se godinama. Komšije smo. On stanuje u stambenoj zgradi, a ja, preko puta, u svojoj kući. Javljali smo se kad bi se sreli. On je bio sa ženom, ja sa svojim suprugom. Ne sećam se kako je to počelo. Godine su prolazile... Prvo je umro moj suprug pa posle nekog vremena i njegova supruga.

Za mene je sigurno, a i za druge, kao grom iz vedra neba bila vest o nailasku epidemije pa posle i pandemije virusa "Kovid 19". Moja kćer i unuci odoše na Kosmaj u vikendicu. Zvali su i mene. Ali ja nisam htela da ostavim svoju kuću i baštu koja se tek budila. Volim proleće i uživam u toj lepoti, da nešto uradim i da sačekam vesti u 15 časova koje mi odnesu ovo dobro raspoloženje, jer tada Krizni štab saopštava stanje o testiranju, obolelima, umrlima...

Nama, posle šezdesetpet godina života zabranjen je izlazak iz kuće. Bila sam opterećena mislju kako žive ti stariji ljudi u soliteru preko puta - zatvoreni sami... "Dobar dan komšinice!" Pogledam, moj komšija na kapiji. "Dobar dan" - odgovarim. "Uđite da popijemo kafu, kafa se pije u drušvu". Dobro je da se čovek usudio da izađe, pređe ulicu i dođe. Poželeo se čovek sunca, zelenila, društva. Tako je počelo. Pedeset pet dana trajala je zabrana za nas starije da izlazimo, sem za kupovinu u vremenu nevremena - od četiri do sedam ujutru. Od tog dana komšija i ja bi smo često zaboravili na vreme u kome smo. Divili se rascvetalom voću, brojali otvaranje svakog cveta magnolije, pričali o svom životu dok smo

radili i bili mladi, o našoj deci... Priče o otvaranju novih bolnica, širenju pandemije na sve kontinente, brojke obolelih i umrlih činile su da nam lepi dani druženja prođu obavijeni i tugom i strahom. U tim trenucima smo, na udaljenosti od najmanje dva metra, često i ćutali. Znala sam da oboje mislimo o našoj deci i unucima i da strahujemo za njihovo zdravlje. Ta tišina i to što smo zajedno, mnogo mi je značilo. Uхватim sebe kako jedva čekam da dođe “naš sat” i da ponovo budemo zajedno. Bilo je najnormalnije da ga pozovem na ručak za Uskrs. Za ovaj veliki porodični praznik, ne može čovek sam da sedi za stolom. Spremila sam skroman ručak, svečano postavila sto za dvoje. Kada sam ga pozvala osetila sam koliko se obradovao. Ušao je sa flašom crnog vina. Izvinio se što nije doneo i cveće. Nisam mogla, ni imala prave reči da mu kažem koliko sam srećna što je došao i što neću biti sama. Oduševio se kada je video ofarbana jaja u ukrašenoj korpi na stolu. “Pa komšinice, ovo je pravi Uskrs! Kao da nema Korone, rekao je zagrlivši me. U njegovom zagrljaju osećala sam se ponovo zaštićeno, sigurno. Zaboravili smo da moramo biti na rastojanju. Sam Bog ga je poslao da zajedno proslavimo ovaj veliki praznik, pomislila sam. Epidemija je slabila. Stroge mere su popuštale. Znam da epidemija još nije sasvim prošla i ne znam, i da li će vratiti život kakav je bio “pre korone”, ali ova dva meseca donela su mi jedno divno prijateljstvo koje će trajati.

Vinka Bojković
Beograd

Andeli u doba korone

Dani u doba Korone polako teku. Sutra ću saditi malo u dvorištu i srediti svoje cveće da razbijem monotoniju. Ali, ne lezi vraže, jutros osvanuo sneg. Sve zabelelo džaba da ga bude. Nije padao cele zime, sad našao da padne. Gledam, kroz prozor a pahulje kao zavesa veju. Ništa, promena plana za danas. Žao mi zumbula, sav iscvetao, zaplavio celu jednu leju, a polegao od težine vlažnog snega. Jelka izgleda kao da je Božić, sva okićena. Danas ću čitati i pogledati neki film. Pogled mi se zaustavlja na svetlarniku, a muškati isvetali cvet na cvetu, ma prelepi. Tepam im kao da su deca. Iscvetao i Amarilis krupan, šatiran, baš ih briga za koronu. Ostala sam bez papirnih maramica, a baš mi trebaju. Preturam po ručnim tašnama, imam običaj da u svakoj ostavim po pakovanje maramica. A tašni, desetak komada. Ne birinite, nisu sve nove, samo par komada. Poneke su stare i po dvadeset godina. Svaki put odlučujem da bacim poneku, ali ne mogu da odlučim koju, i tako sve ostaju. Pronalazim maramice, par pakovanja poslužiće, a onda mi sine misao, pa u noćnom ormariću u fioci ima bar petnaest predivnih pamučnih maramica, i one mogu poslužiti.

Tako je to kad imaš šezdeset devet godina. Kazaće ti da treba da se rešim tih tašni. Šta mogu kad sam sentimentalno vezana za njih. I danas ponovo pada sneg, sve je lepo, belo, ali nekako pusto. Za sve je kriv ovaj prokleti virus, da ga nema sad bi se sa ulice čula vriska dece. Prekidam razmišljanje i hvatam se posla.

Danas je mojoj unuki rođendan. Ona je odrasla devojka, ali ja bih želela da je zagrlim, znam da je

nemoguće. Uzimam telefon i zovem je. Na moje čestitke odzvanja njen zvonki smeh, zahvaljuje se, a ja sva sretna.

Sneg je stao, a zumbuli podigli glave, belina snega još više ističe njihovu lepotu. Pogled zaustavljam na kolekciji anđela, a onda opet leti kroz prozore. Prolaze dvoje mladih volontera, prepoznajem oznake Crvenog Krsta. Da, i među ljudima ima i anđela, a i onih drugih. Vraćam se spremanju dnevnog boravka. Stigla sam do zavesa, kačim ih, a noge na merdevinama drhte. Pametne su ove mlade, one neće zavesa, tepihe, miljea. Setih se reči moje majke „Ćeri šta će ti tolike zavesa”. Nisam slušala, šta ću kad uživam u tome. To kuću čini toplim domom. Silazim sa merdevina da predahnem. Zvoni telefon, javlja se komšinica. Razmenjujemo par uobičajenih rečenica i ona me pita imam li domaćeg sapuna, trebalo bi joj. "Imam", odgovaram, "dobro", kaže ona, "doći će neko po to". Silazim u podrum da spakujem sapun a sinu misao. Sad joj treba a letos mi je govorila dok sam ga pravila „Pa ko još to radi?”. "Pa ja" odgovorih, ma nije ona loša samo voli da glumi noblesu. Šta, ne znate šta ta reč znači? Mora da ste jako mladi, ali evo reći ću vam. To je osoba koja glumi veliku damu i pomodarku. Stavljam sapun na ogradu. Posle nekog vremena vidim da ga nema. Valjda ga nije neko drugi uzeo, ma nije važno i da jeste, znači da mu je trebao, njoj ću poslati drugi.

Završavam veliko spremanje. Zablistala i zamirisala kuća na čistoću, pomalo na hemiju, ali šta ćete bez nje se ne može očistiti. Gledam svoje ruke, nema više mojih lepo namazanih noktiju, svi popucali, ruke suve, ponestalo mi kreme za ruke. Ne mogu biti bezdušna da decu šaljem u prodavnicu za svaku sitnicu. Nema veze, ja uživam i vidim plodove svoga rada, zadovoljna sam. A onda se setih, pa onomad kad sam sređivala špajz našla sam pri dnu flaše maslinovog ulja, ono bi moglo

poslužiti mesto kreme. Brzo ga uzimam mažem ruke, miris nije lep, ali to i nije važno. A samo do pre dve tri nedelje birala bi marku kreme, Nivea ili Atrihs itd. Dobro je da se čovek ponekad nađe u ovakvoj situaciji, da bi shvatio koliko je razmažen i koliko mu je bilo dobro, a da to nije primećivao. Sve blagodati je doživljavao kao normalne. Ovo bi trebalo da nas otrezni. Ali bojim se da kad ovo prođe sve će se zaboraviti.

Normalno ručak se kuva svaki dan, ona glad iz stomaka mora biti zadovoljena. I to je jedna vrsta diktature, ali šta ćete, što se mora mora se. Po podne odlučujem da odmorim. Gledam obraćanje kriznog štaba, vesti i dalje nisu dobre.

Penzionerima dozvoljeno da u nedelju odu i kupovinu u terminu od 4^h do 7^h ujutro. Policijski čas je do 5^h, ali za nas to ne važi. Nešto mislim napraviću sebi zaštitno odelo od najlona, a imam ga u dovoljnoj količini. Krećem u akciju, muž me pita šta to radim, "šijem zaštitno odelo" odgovaram, a on se smeje. Nemoj da se smeješ, pa i država se naoružava da bi se odbranila odgovaram. Do uveče posao privodim kraju. Mantil od najlona kapa od orgadnina, nazuvica od najlona, maska cvetna i rukavice. Nije baš za modnu pistu ali poslužiće. Ne zna moj muž da ja to zbog njega radim. Ako bih mu donela zarazu on to ne bi mogao preživeti.

Pravim spisak namirnica i u nedelju krećem u prodavnicu koja je udaljena od naše kuće oko sto metara, Naoružana svom opremom ulazim u prodavnicu, a trgovkinje me začuđeno gledaju i pitaju gde sam našla opremu. Sve sam sama napravila sem rukavica koje su kupljene to jest dobijene, odgovaram. Pitaju da li im mogu dati maski. Svakako, odgovaram. Zahvaljuju mi se, a meni drago što sam mogla pomoći. Svu tu decu poznajem, uvek su tako ljubazna prema meni. Osvanuo je lep sunčan dan graja dece razbija ovu zlokobnu tišinu. Gledam ih kako se igraju, a nesvesno

smeh mi se razliva licem. Tako su nevini i bezbrižni, nesvesni opasnosti, zato je detinjstvo tako lepo. Čini mi se da nije dece ni sunce ne bi sijalo. Kako je život čudo, sve izlistalo, samo cveće procvetalo, milina jedna, baš ih briga za tamo neki virus. Radim oko cveća, posebno oko ruža, ruže posebno volim. Nešto sam ovih dana depresivna. Izbečio se ovaj virus, ali bečim se i ja na njega. Objavila sam mu rat. Ne kažem da ću pobediti, ali ne dam se bez borbe. Sklanjam se u svoj prostor da izbegnem sukob, ne iz straha, već što ne volim svađu. U ostalom ni virusu ne treba kritizer kao ja. Nešto šapnu u meni kako da ne, koliko godina imaš. Ni jednu dreknuh ja, sve sam ih potrošila. Iskreno taj sam odgovor čula na TV-u, a sad mi dobro dođe. Brzo se hvatam posla jer kako moja majka reče „u radu je spas.”

Pitate me šta mislim o virusu. Pa uncut je to odgovaram, Ne znate šta je uncut, to je neko ko je spadalo, šaljivdžija. Ali ovaj se ne šali, a ja ga tako nazvah jer se dobro kamuflirao pa ne znaš kako izgleda i odakle napada.

Odlučujem da danas sebi sašijem nešto lepo. Opet ćete pitati šta će mi. Ma ne treba mi, ali nema veze. Posle par dana dva komada lepe garderobe odlažem u orman. Odakle mi materijal pitate se, pa svojevremeno sam puno putovala i kupovala. Ima ih starih i po trideset godina. Kažete da nisu moderni, ma ko kaže, kad obučem takav komad garderobe puno žena me pita gde sam kupila. U inostranstvu sva kočoperna odgovaram. U ostalom nije mi važno da li ću obući to, pokloniću nekom, ali dok radim ne mislim na virus i strašno teško stanje. Opet su vesti veoma loše, puno zaraženih i mrtvih, umiru i doktori. Iz mene provali neki bes. Uf viruse, psujem mu sve po spisku, pa čak ne znam da li muško ili žensko ali kako god strašan si, uterao si ljudima strah u kosti. Oprostite što psujem, znam da nije damski, ali nešto mi lakše kad ovaj bes

izbacim iz sebe. Ma biću dama kad ovo sve prođe, ako preživim. A hoću, slušam sve što savetuje krizni štab.

Jutro je doručkujem, a pre pandemije ujutro bi popila samo belu kafu ili čaj, i to bi bilo dosta. Vreme ručka, ručam, a nisam gladna, večera a nisam gladna. Nema veze, večeru ne treba preskočiti. Normalno za užinu je bilo voće, sve to treba. Ma nemoj, javi se moja savest. Gledam TV, grickam grickalice, red slane red slatke. Pa šta je ovo ljudi moji, dosada, nervoza, strah ili Korona, sve zajedno javi se moje unutrašnje ja. Ovo mora prestati odlučujem i brzo sklanjam sve ispred sebe. Valjda ću izdržati i doleteti čarima hrane.

Nije laka ova izolacija, totalno menja čoveka, ali izdržaćemo. Sve će se ovo jednom zvati lane. Svi smo uplašeni i to je dobro, strah u normalnoj meri je zdrav, tera čoveka na oprez, a sada nam je to veoma važno.

Ivanka Novaković
Indija

Jelena i Jana

Jeleni i Jani vedro je i nasmejano lice, verovali ili ne, one su dve najbolje drugarice. One se baš dobro druže! Jedna o drugoj dosta toga znaju, lepo je da tako dobra prijateljstva još dugo potraju. Jelena i Jana! Uz muziku dočekuju zore, za svoja se ljudska prava svim silama, neprestano bore. Svoju radost, svoju sreću! Sa svojim prijateljima one rado dele, i onima što su uz njih sve najlepše one od srca žele. S Jelenom i Janom! Život zna da bude lep i dug, najsrećniji je onaj ko je njihov iskren prijatelj i drug.

Miroslav Zdravković
Beograd

„Život u doba korone: kako ste proveli vreme u izolaciji?”

2020. godinu dočekala sam sa posebnom radošću. Poželela sam poneko sitno zadovoljstvo, duševni mir i pre svega da svi ostanemo zdravi.

Stvarnost me je međutim otreznila na najsuroviji način. Početak godine suočio nas je sa nevidljivim, nepoznatim, i opakim neprijateljem. Istu sudbinu doživeli su ljudi širom sveta. Smrtonosni virus Kovid 19 ili koronavirus postao je naša tužna svakodnevica. Hara celom planetom, napada pluća i odnosi ljudske živote. Često sam se pitala ovih dana da li nas to priroda opominje ili kažnjava zato što smo se odrodili i odvoileli?

Mi volonteri Crvenog Krsta Savski Venac, nismo se nijednog trenutka uplašili. Naša grupa samopomoći osnovana je još 2011. godine, svakodnevno je na svom uobičajenom zadatku, samo u nešto izmenjenom obliku. U izolaciji smo i svoje volonterske aktivnosti obavljamo telefonom. Razgovaramo sa starijim i usamljenim osobama. Mi smo im psihička podrška da se ne osećaju zaboravljeno. Podsećamo ih da uredno uzimaju propisanu terapiju i neobavezno ćaskamo o svakodnevnim stvarima. Ti razgovori opuštaju i njih i nas, jer je lepa reč i psihička podrška uvek najdelotvorniji lek. Postoji i broj telefona na koji mogu da se obrate u slučaju da im zatreba pomoć bilo koje vrste.

Tok mojih misli često prekida moj najverniji drug u izolaciji. Telefon uporno i neprekidno zvoni. Podmetnem slušalicu i sa druge strane čujem Milanku,

85-to godišnju profesorku klavira, koja mi javlja da je dobro, da ne brinem i da se oporavlja od posledice saobraćajne nesreće koju je izazvao motociklista. Svoje tegobe ublažava notama, a zvuk klavira oporavlja njenu dušu i srce. Profesorka vodi muzičku radionicu čiji su članovi svojevremeno veoma uspešno nastupali i na Kolarčevom narodnom univerzitetu i u kući kralja Petra. Iskrena želja svih nas je da ih uskoro ponovo slušamo.

I Milunka, Jelisaveta, Vera i Milojka javile su mi da su dobile jednokratnu novčanu pomoć od Centra za socijalni rad koja im je značajno uvećala kućni budžet. Zadovoljne su. Milojka se oporavlja od moždanog udara, a Vera se dobro oseća posle izlaska iz bolnice.

I Jovankina ćerka Rada iz sela Mrčići kod Kosjerića šalje mi reči zahvalnosti jer njenu majku, koja živi sama, redovno zovem i raspitujem se za njeno zdravlje. U Radinom glasu prepoznajem mnogo topline, nežnosti i beskrajne hvale. Tu je i Viktorija iz Sombora zahvalna za pomoć pruženu njenom bratu Simonu koji je takođe živeo sam. Bio je korisnik pomoći gerontodomačice ali je odbijen za novčanu pomoć i negu drugog lica. Napisala sam žalbu u jednoj rečenici i zamolila da mu se odobre sredstva za kupovinu pelena, žalba je uvažena, novac je uplaćen, ali je Simon nažalost preminuo. Sve je to život...

Među našim članovima grupe Samopomoći ima i članova literarne radionice koju ima Crveni Krst Savski Venac. Saša je najstariji član i po godinama života i po stažu. Njeni stihovi iskreno i verno progovaraju okolektivnom osećanju straha i zebnje pred nepoznatim i opakim, kao i o osećanju životne ugroženosti. Evo stihova: „Ove godine korona vlada, sad se bojim, stara sam, može život da mi strada.”

Pozovem naše starije, vremešne sugrađane. Petar je među njima najstariji. Uskoro će dočekati stotu.

Učesnik je II svetskog rata i jedini živi narodni heroj u našoj zemlji. Uvek se obraduje mom pozivu, a njegova nepresušna pozitivna energija poručuje da ćemo izdžati. Obećala sam da ću posetiti njegovu porodicu čim se steknu uslovi.

Dragoslav, krepki 97-mo godišnjak, požalio se da malo teže hoda i da se oslanja na štap. Đorđe je nešto mlađi, tek je prešao 90-tu, nedavno je izašao iz bolnice, oporavlja se.

Slikar Miloje hitno je primljen u Urgentni centar. Operisan je. Biće još njegovih slika sa divnim i toplim tradicionalnim motivima. Profesor Vuksan je pre izolacije svakodnevno pešao po nekoliko kilometara u Topčiderskom parku. Sada ovaj 88-mo godišnjak broji korake koje pređe oko kuće u svom dvorišu. Ne odustaje dok ih ne naniže 400.

Telefonska veza između nas se ne prekida. Izuzetno je živa. Jedni drugima javljamo za lepu radio i televizijsku emisiju. Tako svake subote od 9 časova slušamo radio emisiju „Doživeli stotu”. To je izvanredno podsticajna emisija namenjena slušaocima trećeg doba. Imali smo izuzetnu priliku da gledamo i slušamo italijanskog tenora svetskog glasa Andreu Bočelija iz prazne katedrale Duomo u Milanu. Preteća bolest nametnula je nova pravila i organizaciju života, ali nam je Bočelijev anđeoski glas poručio da možemo biti zajedno čak i kada smo udaljeni hiljadama kilometara.

Poseban utisak na mene ostavili su naši muzički umetnici koji su zajedno sa svojim kolegama iz Kine, Italije i Turske na savremen, elektronski način izveli Betovenovu „Odu radosti”.

Prijatni i milozvučni tonovi probudili su u meni želju za sviranjem. Još kao dete učila sam da sviram harmoniku i zato sada svakodnevno vežbam melodije koje me vraćaju u detinjstvo i ranu mladost. Prsti ne

slušaju uvek, ali uporna sam i ne predajem se. Poneki put odsviram poznatu melodiju svom telefonskom sagovorniku na obostrano iznenađenje i zadovoljstvo.

Nismo zaboravili ni matematiku, To nam je fiskultura za mozak i zato se zanimamo raznim matematičkim začkoljicama, kao na primer: koliko ćemo puta napisati broj jedan pišući brojeve od jedan do dvadeset. Odgovori su različiti, ali se na kraju ipak „usaglasismo”.

Mnogo mi ne dostaje planinarenje, ali kako stanujem na trećem spratu, svaki dan silazim niz i penjem se uz stepenice po nekoliko puta, zaštićena maskom i rukavicama, na ovaj način donekle zadovoljim svoju potrebu za kretanjem. Koračajući uz stepenice podsećam se na Frušku Goru kada su dani visibabai dani irisa na Rajcu. Tako prolazi dan za danom. Dočekala sam i dan izlaska iz izolacije. Radost je bila ogromna i neopisiva, ali mi je ipak nalagala oprez. Šetnja u trajanju od pola sata bila je dovoljna da se nadišem svežeg vazduha, osetim divne prolećne miomirise i nagledam se ozelenjenog drveća u mojoj ulici.

Shvatila sam za sve ovo vreme da sam izuzetno ponosna i na sebe i na svoju generaciju, koja se pokazala disciplinovanom i razumnom za primer, poštujući sve preporučene mere i savete stručnjaka.

Mi, stariji, iskusni i strpljivi znamo da sve ima i svoj početak i svoj kraj. Zato smo čvrsto uvereni da će i koroni odzvoniti. To je želja ljudi u celom svetu. Potvrđuju nam i reči u pesmi koju peva Tereza Kesovija: „Sutra je novi dan i život teče, ne postoji ni bol ni jad, što proći neće.”

Danica Šmic
Beograd

Moj život u doba korone

Ovo proleće je počelo burno. Moje uživanje u sređivanju utisaka sa proslave mog osamdesetog rođendana, interesantnog obeležavanja Međunarodnog dana žena, dobro organizovane i odlično posećene Konferencije „Nevidljive žene“ prekinule su neprijatne vesti – SVET SE BORI SA VIRUSOM COVID 19. Naš narod kao da je predodređen da u martu i aprilu mesecu preživljava teške trenutke. Preko noći je nastao drugi život, ni nalik na onaj od pre nekoliko dana. Svet je uznemiren. Informativne emisije su postale moja celodnevna preokupacija. Slušala sam vesti na svim kanalima. Neizvesnost je ovoga puta bila velika. Bila sam uznemirena, zabrinuta, ali ne i uplašena. Krvni pritisak je počeo da mi pravi zdravstvene probleme. Međutim, posle nekoliko telefonskih konsultacija sa lekarima hitne pomoći i uzimanja preporučenog leka došla sam na svoju normalu. Kada su državni organi saopštili preduzete mere sa ciljem sprečavanja širenja infekcije u našoj zemlji, osetila sam olakšanje. Praćenje informativnih emisija svela sam samo na dve dnevno. Počela sam bolje da se osećam a i raspoloženje mi se popravilo. Mi smo mala zemlja i nećemo moći sami da se izborimo sa virusom, rekao je naš Predsednik Republike. Pomoć nam je ponudilo više zemalja. Prva je to učinila Narodna Republika Kina. Osim opreme, Kina nam je ponudila i lekare koji imaju iskustvo u borbi sa virusom korona. Ova vest me je još više smirila i obradovala. Solidarnost je ispoljena u pravom trenutku i na najbolji mogući način. Na pomen Kine mislim sam odlutala u lepu prošlost, u šetnju ulicama

Pekinga, u razgledanje Zabranjenog grada, na šetnju Kineskim zidom i dr. Za vreme svog boravka u Pekingu stekla sam utisak da su kinezi predusretljiv, skroman i disciplinovan narod. Potajno sam se nadala da će nam prijateljska Kina pomoći u borbi sa ovom opasnom pandemijom. Pa eto, to se i dogodilo. Penzionerima preko šezdeset pet godina preporučeno je da ne izlaze iz svojih domova. Moj muž i ja, kao i članovi naše porodice, strogo smo se pridržavali svih preduzetih mera. Nisam sebi dozvolila luksuz da mi pojedinci, koji ne poštuju mere državnih organa, pokvare raspoloženje i jaku veru da ćemo uskoro pobediti virus.

Sticajem trenutnih okolnosti nisam u mogućnosti da, kao volonter Crvenog krsta, odem do doma za stare i posetim one kojima niko ne dolazi u posetu. Svojim odlaskom tamo ja ih hrabrim i u prijatnim razgovorima skraćujem im vreme. Odnosem im po neki mali prezent kome se oni od srca obraduju a ja osetim radost u duši što sam tim ljudima bila korisna. Svi oni prate vesti i verujem da će razumeti što me tako dugo nema. Dani su prolazili, virus se širio. U mnogim zemljama sveta povećavao se broj zaraženih i broj umrlih. Tuđa nesreća me pogađa. Patila sam za svakim izgubljenim životom, za svakim čovekom koji je, zbog pandemije, otišao sa ovoga sveta. Znam da je život borba, ali mogla je biti lepša i zabavnija od ove koju smo imali. Kada me moj suprug zameni u kuhinji kod pripremanja obroka, ja to vreme iskoristim za čisto ženske poslove. Dohvatim se sređivanja njegove i svoje garderobe, šivenja, sređivanja nekih stvari po kući i, srećom, nikada mi nije bilo dosadno. Pripremila sam i paket odevnih predmeta za Prihvatište za odrasle u Kumodražskoj ulici u Beogradu. Za vreme izolacije vreme je bilo lepo pa sam vrlo često satima sedela i čitala pored otvorenog prozora. Samo par dana pre epidemije dobila sam nekoliko vrednih i vrlo interesantnih knjiga. Kroz kvalitetne slike i tekstove „Slikovnog atlasa za putnike i hodočasnike“ posetila

sam sveta mesta od Egipta do Amerike. Na proslavi svog osamdesetog rođendana, koju su mi organizovali moj suprug i Socijalna radnica iz Hleba života, dobila sam još nekoliko vrednih i interesantnih knjiga. Sada za vreme izolacije imala sam dovoljno vremena da se posvetim svom hobiju, čitanju i pisanju.

Inspirisana proslavom rođendana i bračnog života u trajanju od pedeset četiri godine, koristila sam vreme izolacije i napisala malu priču ispovesti, koja glasi:

„Osvanulo je vedro zimsko jutro kada je moj biološki sat počeo da otkucava svoje prve trenutke devete decenije. Proslavila sam osamdeseti rođendan. Bilo je to prijatno veče. Čestitke, zagrljaji, poljupci, cveće, pokloni. Uz mene je sve vreme moj životni saputnik Žilijen. Sećanja naviru, vraćaju me u lepe trenutke prošlosti. Uz muziku i ples setila sam se našeg prvog susreta. Bila je to ljubav na prvi pogled. Ne, ja se nisam tada zaljubila, ja sam odmah počela da ga volim. Čovek se odnekud stvorio i odmah krupnim, sigurnim koracima utrčao u moj život. Uselio se u moje srce i tu još uvek peva. Ono što smo mi imali svih ovih pedeset godina bilo je jednostavno i dragoceno – a to je naša ljubav. I pored svih izazova uspeli smo da komadiće svog dobrog raspoloženja i sreće podelimo jedno sa drugim. Uz njegovu podršku i njegovu ljubav bilo je zadovoljstvo stići do devete decenije i, u međuvremenu, roditi ćerku, steći zeta i tri unuka. Kada dobro razmislim, pa mi smo našli jedno drugo, a to nije malo. Zar ne?“

Vreme izolacije mi je omogućilo da satima budem sa knjigom. Sa osobitim zadovoljstvom sam pročitala knjigu o našem slavnom zemljaku, jednom od najpoznatijih svetskih naučnika „Sa pašnjaka do naučenjaka“ i knjigu „Mihajlo I. Pupin“, koje pružaju vernu sliku o ovom velikom čoveku, profesoru, humanisti, dobrotvoru. Da Pupin nikada nije zaboravio odakle je potekao govori njegov odnos prema svojoj

domovini. Svojim znanjem, ponašanjem i velikim autoritetom koji je uživao u Sjedinjenim Američkim Državama, uspeo je da izdejstvuje da se naša srpska zastava, pored američke, zavijori na Beloj kući u Njujorku. Dvadeset peti mart 1874. godine bio je veliki dan za Mihajla I. Pupina, mladog Banaćanina, koji je toga dana stupio na tle Amerike, kako će se kasnije ispostaviti, na tle svoje druge domovine. Ponekada sebe uhvatim u razmišljanju, da nije bilo korone pitanje je kada bih mogla da odvojim dovoljno vremena za sve ovo, a trebalo je.

Preko puta naše zgrade je osmogodišnja škola. Dečija graja i dovikivanje činili su sastavni deo našeg ambijenta. Uživali smo u zvucima klavira i nežnim dečijim glasovima u horskom pevanju. Sve to mi sada nedostaje. Kada pogledam kroz prozor na ulicu, nigde nikoga. Vide se samo krovovi parkiranih automobila i prazni trotoari. Tu neprijatnu tišinu razbijali su gromoglasni aplauzi podrške vrhunskim stručnjacima – lekarima, medicinskim sestrama i drugom medicinskom osoblju na njihovom velikom požrtvovanju, nesebičnom zalaganju i humanom odnosu prema svakom čoveku koga je zakačio virus.

U vreme najradosnijeg verskog praznika, Vaskrsa borba sa virusom bila je u punom zamahu. Ograničeno kretanje i snabdevanje učinili su svoje. Ove godine je izostalo pričešće i svečani praznični ručak. Praznik smo obeležili farbanjem jaja i molitvom za bolje sutra svim narodima sveta.

Nismo očekivali ni virus ni izolaciju pa za to nismo bili ni pripremljeni. Izolacija je bila pravo vreme da solidarnost dođe do izražaja. Divni mladi ljudi u našoj zgradi samoinicijativno su nam ponudili pomoć. Sa unutrašnje strane ulaza u zgradu – na vidnom mestu – ispisali su svoja imena, kao i brojeve telefona, i stavili nam do znanja da žele da nam pomogu. Do suza me je

dirnula ova pažnja naših mladih komšija. Bože, kako je to divno saznanje da u neposrednoj blizini imaš ljude koji samoinicijativno nude pomoć. Za mene je ovo prava međugeneracijska saradnja.

U vreme izolacije i Crveni krst nam je priredio iznenađenje. Mladi volonteri su nam do vrata doneli lepi mali paket, koji sam ja lično doživela kao veliki znak pažnje. Baš sam bila prijatno iznenađena i obradovana. Što je vreme više odmicalo naša deca su mi sve više nedostajala. Razgovori sa ćerkom, zetom i starijim unukom, koji studira medicinu, su mi dragoceni. Dogodovštine blizanaca, pretškolaca, su nezamenljive. Igranje sa njima je pravo uživanje. Telefonom smo često razgovarali a preko odraslih „nabavljača hrane“ slali smo im palačinke. Nedostaju mi druženja sa vršnjacima. Razgovarali smo telefonom i čitali jedni drugima ono što smo za vreme izolacije napisali. Bilo je zabavno ovo druženje na daljinu.

Dirnuta sam pažnjom Crvenog krsta Srbije i Savskog venca, Hleba života, Kluba za starija lica, Amity-a i drugih koji su se javljali za vreme izolacije. Da mi je nešto trebalo bila bih slobodna da im se obratim. Srećom o snabdevanju i drugim potrebštinama brinula su naša deca. Iz izolacije izlazim sa ubeđenjem da su naši lekari i vlast dobro sarađivali. Nisu bitne emocije, bitan je cilj – odbrana zemlje, a u tome smo uspeli rekao je dr Predrag Kon, povodom ukidanja izolacije, a ja njemu beskrajno mnogo verujem. Verujem da će svi narodi sveta izvući pouku iz ovoga što nam se dogodilo i da ćemo se ubuduće jedni drugima obraćati sa više uvažavanja i ljubavi.

Jovanka Dimitrijević
Beograd

Čudno proleće 2020. godine

Čudno proleće 2020. godine Proleće u mojoj ulici i mojoj kući, ove, 2020. godine izgleda potpuno drugačije nego svih prethodnih godina. Posmatram njegov dolazak i mirišem rascvetale grane sa svoje terase. Pamtiću ga zauvek. Odlučio sam i da nešto napišem o ovom teškom vremenu i pošaljem Crvenom krstu. Možda nekom pomognem svojom pričom.

Prvih trideset dana moj mali brat, tata i ja nismo izlazili iz kuće. Mama je odlazila i dolazila sa posla sa maskom na licu i rukavicama na rukama kao da radi u bolnici. Na ulasku u kuću izula bi cipele, preskočila prag i otišla pravo na terasu da se presvuče, a zatim prala ruke čitavu večnost. Ovu istu proceduru poštovali smo svi kada smo nakon 30 dana počeli da izlazimo napolje, ispred naše zgrade. Konačno neki drugačiji dani – gazim opet po mojoj ulici. U njoj je ovoga proleća potpuno drugačija atmosfera – sve je življe, uprkos sumornom vremenu, brizi i nesigurnosti koju osećam - ponekad mi mnogo toga nije jasno. Ali nije nikom, nema odgovora na mnoga pitanja koje postavljam. Čak ni moj stariji brat ne zna odovore na mnoga pitanja, iako on gotovo uvek zna pravi odgovor. Mama i tata sa komšijima piju kafu kao da su u kafiću, doduše na udaljenosti od dva metra. I meni to pravilo, da budem udaljen od prijatelja i komšija najteže pada. Ipak, odlučio sam ovoga puta da radim isto što i stariji – sa drugovima iz zgrade sedim ispred i pijem sok. I mi se pretvaramo da je sve u redu, da je ulica školsko dvorište. Počeli smo i da vozimo biciklu, svake večeri. Prolazili smo kroz puste ulice i parkove, retko kada

susrećući ljude. Ponekad bi svratili u školsko dvorište, skoro do juče puno mojih školskih drugova i drugarica. Ova tišina je potpuno neobična – liči na prolećni umor, a nije. U pitanju je smrtonosni virus, stigao iz daleke Kine. Prešao je sve granice, bez pasoša. Zbog njega brinem za moju porodicu i mnogo sam tužan kada čujem koliko je ljudi u bolnicama i koliko njih više nije sa nama. Ni slutio nisam da jedan mali nevidljivi virus može da promeni izgled moje ulice za nekoliko dana. I ne samo moje ulice – da promeni život u celom svetu. Iako ovo proleće neću pamtiti po dobrom, naučio sam mnogo toga. Video sam da ulica može postati mesto za ispijanje kafe i sokova. Dedu i babu sam naučio da upravljaju svojim mobilnim telefonima i šalju mi slike, pa i snimke. Nedostaju mi, puno. Naučio sam i koliko vredi jedan ljudski zagrljaj. To je dovoljno od ovog, kako sam ga ja nazvao „Korona proleća“. A i shvatio sam šta sve radi Crveni krst, i odlučio da još više pomažem ljudima.

Tadija Janković
Beograd

SOPSTVENA PESMA

Svetionike postavljam,
brodove oslobađam,
dubine bistrim,
luke raščišćavam,
sebe da pronađem...

Puteve raščlanjujem,
oblake sabiram,
zvezde prebrojavam,
sebe da objasnim...

Ptice ispraćam,
leptire smirujem,
u sumrake se utapam,
sebe da umirim...

Zore prebrojavam,
dane premošćujem,
godine propuštam,
da sebe ne povredim...

Reči odlaze,
noći nadolaze -
snagu ne gubim
sebe da sačuvam...

Pod svetiljkom,
još nešto da zapišem,
dok moć ne izgubim,
dok se ne ugasm...

Slušam:
travke se bude,
kiša miluje,
vetar nosi....

Gledam:
jeseni se zlate,
snegovi se bele,
proleća mi blede...

Ne znam više ni gde sam,
a ne znam ni ko sam.

Al' verujem -
u detelini,
u listu na grani,
u ruzmarinu,
u čašici đurđevka,

rodiću se,
i sve ću da vidim...

Rade Kokic
Beograd

PRIČA JEDNOG VIRUSA

Zdravo drugari... Ja sam virus, verovatno ste svi čuli za mene. Moje ime je KORONA virus. Doputovao sam iz dalekog sveta, ljudi i deca me se plaše, ali ja nisam toliko opasan za sve. Zapravo, opasan sam za one koji ne umeju da me oteraju. Nemojte da se plašite! Samo treba da jedemo mnogo vitamina, da redovno peremo ruke, čistimo i provetravamo svoje sobe. Tako ja odlazim. Otići ću i nikada se neću vratiti.

Jednoga dana sedeći na ogradi jednog dvorišta u kraju, sreo sam dečaka i devojčicu koji su se igrali u dvorištu. Posmatrao sam ih i video radost u njihovoj igri. Poželeo sam i ja da se igram sa njima. Iako sam vikao, nisu čuli moje želje, smejali su se i trčkarali. Bio sam ljut i skočio sam na dečakovu jaknu, popeo se i seo na njegovo rame. Pomislio sam da bih mogao tu i da ostanem kako bi se dečak razboleo i ne bi mogao da se igra, ali njegova jakna je veoma lepo mirisala, iako se igrao napolju bio je čist. Njihova igra je bila još zanimljivija, a moja ljutnja je polako nestajala i pošto je dečak bio tako uredan to nije bilo mesto na kome ću da se zadržim. Pošto nam sada cela porodica govori da nije dobro izlaziti napolje, hteo sam da ih upozorim i objasnim im zašto je to loše. Oni su vozili bicikl, a ja sam samo stajao na dečakovom ramenu, postalo je još zabavnije i radovao sam se zajedno sa njima. Osećao sam se kao da letim, zbog vetra koji je duvao sve jače i jače. Vožnja bicikla im je ubrzo dosadila, pa su započeli igru autićima, a ja sam skočio i seo u zeleni autić. Bilo je sjajno, video sam toliko lepih kuća i šuma. Odjednom je tu vožnju prekinula ljutnja dečaka koji je bacio sve

autiće, a ja sam odskočio na haljinu devojčice Lane. Njena haljina je takođe lepo mirisala. Lana se igrala sa svojim lutkama i šetajući pevušila razne pesme. Mirna šetnja nam je pomogla da upoznamo mnoge insekte, bubamare, leptire, pa čak i pčele koje su vredno radile. Jedna je krenula da leti ka nama i devojčica je povikala: „Jao, jao pčela!“ Pozvala je dečaka i počeli su da trče ka kući. Koliko je brzo trčala, pomislio sam da ću da padnem, ali ipak sam se samo okliznuo i zakačio za rukav, tako sam ušao sa njima u kuću. Gurnula je vrata i u tom trenutku čuo se nepoznat glas „Decoo! Znaite šta je posle igre na redu?“ Deca su odgovorila: „Da mama, pranje ruku!“ Potrčali su ka jednoj prostoriji, a ja sam razgledao gde mogu da se smestim. Moje razgledanje prekinulo je neko prskanje, a ta tečnost dopirala je pravo do moje glave. Počeo sam da gubim dah, da padam, a voda me je odnela daleko, daleko. Nisam znao gde se nalazim i nikada neću moći da se vratim kod njih. Kasnije sam shvatio da su to bili sapun i topla voda. Oterali su me. Uvideo sam koliko je lepo biti dete i koliko su deca srećna kada su zdrava. Nije mi bilo mesto kod njih.

Zagonetke

1. Leva sam i desna
Ali boja raznih
Štitim mnoge ruke
Od bolesti zaraznih? (rukavica)

2. Ponekad se desim
i jako se čuje
svako od mene beži
Kad apćiha čuje? (kijavica)

3. Prljavštinu čistim
na sve ljude i decu mislim

mirišem lepo baš
A voda mi je drug,
ko sam ja da li znaš? (sapun)

4.Ko o tebi brine
Kada virus dođe
Kada neko kine
Da virus ne prođe? (doktor)

Virus

Virus svuda sada vlada
Zabranjeno druženje,
Da se ne bi razboleli
Izbegavajte kijanje.
Nema rukovanja kao pre
Pazi na zdravlje tvoje.
Budi uredan mnogo više,
Peri ručice svoje.
Masku na lice stavlja često,
Ako baš moraš negde ići
Virus se sakrio na neko mesto,
Ali će brzo otići.

PU "Šumska vila"
Kragujevac

Crveni krst Srbije

Crveni krst Srbije je najstarija i najveća humanitarna, nezavisna i dobrovoljna organizacija i jedino nacionalno društvo u Republici Srbiji.

Misija Crvenog krsta je da olakša ljudsku patnju, a konkretni zadaci su: da pruža pomoć ugroženim licima u slučaju ratnih sukoba, prirodnih ekoloških i drugih nesreća, spasava ugrožene živote i zdravlje ljudi i širi znanja o međunarodnom humanitarnom pravu, da preventivno deluje i prosvetuje građane u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite i unapređuje humane vrednosti u društvu, kao i da pruža socijalnu zaštitu i zbrinjavanje. Crveni krst Srbije svoje aktivnosti realizuje u skladu sa Zakonom o Crvenom krstu i međunarodnim standardima.

U Srbiji, Crveni krst je osnovan na inicijativu dr Vladana Đorđevića 6. februara 1876. godine. Prvi predsednik bio je mitropolit Mihajlo Jovanović. Većina stanovnika Srbije zna da je Crveni krst Srbije najstarija i najveća humanitarna organizacija u zemlji, no, verovatno mnogo manji broj ljudi zna da danas u svetu postoji 191 Nacionalno društvo Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, kao i da je Crveni krst Srbije jedna od petnaest najstarijih organizacija Crvenog krsta. Na ovu činjenicu svakako možemo biti ponosni. Način na koji je srpsko društvo odgovorilo na humanitarne potrebe u drugoj polovini XIX veka, pa i osnivanje Crvenog krsta koje je iz toga proisteklo, pokazuje progresivnost i humanost koji su ga karakterisali.

Svoju jedinstvenost Crveni krst Srbije pokazao je i u srpsko-bugarskim ratovima, tokom kojih je Srpsko društvo Crvenog krsta obavljalo evakuaciju

i zbrinjavanje ranjenika svojim sanitetskim vozilima (45) i pokretnim bolnicama (37). Poštujući Ženevsku konvenciju, Srpsko društvo Crvenog krsta je izdejstvovalo da vrhovni komandant kralj Milan Obrenović kao pomoć za Bugarsku, s kojom je Srbija bila u ratu, dozvoli Transporte evropskih društava Crvenog krsta preko Srbije. I do danas ovo predstavlja jedinstven primer poštovanja Ženevske konvencije na ovakav način.

Glavni cilj Crvenog krsta Srbije, uvek je bio pomoći osobi i zajednici u nevolji, s jedne strane, i motivisati ljude da postanu humaniji, s druge strane, čime Crveni krst doprinosi razvoju zajednice i društva. Naravno, osnovni motiv rada je ostati na onom putu izgradnje humanijeg društva.

Osnovni principi Crvenog krsta

Osnovni principi predstavljaju izraz doktrine Međunarodnog pokreta Crvenog krsta i Crvenog polumeseca. Iako nisu postojali od samog početka oni se mogu prepoznati u osnovnim idejama koje su dovele do stvaranja Crvenog krsta. Za razvoj i definisanje Osnovnih principa od najveće je važosti rad Žan Piktea (Jean Pictet) "Principi Crvenog krsta" objavljen 1956. godine.

Osnovni principi su službeno proglašeni na 20. Međunarodnoj konferenciji 1965. godine u Beču. Veoma je važno naglasiti da zbog njihovog usvajanja na Međunarodnoj konferenciji oni obavezuju sve sastavne delove Međunarodnog pokreta, ali i sve države članice Ženevskih konvencija.

U ostvarivanju navedenih ciljeva i zadataka, Crveni krst Srbije pomaže svim ljudima, bez bilo kakve neposredne ili posredne diskriminacije po bilo kom osnovu, a naročito zbog rase, boje, pola, nacionalne pripadnosti, društvenog porekla, rođenja ili sličnog statusa, veroispovesti, političkog ili drugog uverenja, imovnog stanja, kulture, jezika, starosti ili psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

Rad Crvenog krsta Srbije se bazira na opštim i osnovnim principima međunarodnog pokreta crvenog krsta i crvenog polumeseca:

HUMANOST

Međunarodni pokret Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, rođen je u želji da bez diskriminacije pruži pomoć ranjenicima i bolesnicima na bojnem

polju, u svom međunarodnom i nacionalnom vidu nastoji da spreči i ublaži ljudsku patnju u svim prilikama. Njegov cilj je, da štiti život i zdravlje i da obezbedi poštovanje ljudske ličnosti. On unapređuje uzajamno razumevanje, prijateljstvo, saradnju i trajan mir među svim narodima.

NEPRISTRASNOST

Međunarodni pokret ne pravi nikakvu razliku prema narodnosti, rasi, verskim ubeđenjima, klasi ili političkom mišljenju. On nastoji da ublaži stradanja pojedinaca, rukovođen samo njihovim potrebama, dajući prvenstvo najhitnijim slučajevima nesreća.

NEUTRALNOST

Da bi očuvao poverenje svih, Pokret se ne opredeljuje u neprijateljstvima i ne angažuje se u bilo koje vreme u raspravama političke, rasne, verske ili ideološke prirode.

NEZAVISNOST

Pokret je nezavisan. Nacionalna društva, koja imaju pomoćnu ulogu u humanitarnim aktivnostima svojih vlada i podvrgnuta su zakonima u njihovim zemljama, moraju uvek da sačuvaju svoju autonomiju, koja će im omogućiti da u svako doba deluju u skladu sa principima Pokreta.

DOBROVOLJNOST

To je dobrovoljni pokret za pomoć, koji ne pokreće želja za sticanjem koristi.

JEDINSTVO

U jednoj zemlji može postojati samo jedno društvo Crvenog krsta ili Crvenog polumeseca. Ono mora biti dostupno svima i sprovoditi svoju humanitarnu delatnost na celoj teritoriji.

UNIVERZALNOST

Međunarodni pokret Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, u kome sva društva imaju jednaki status i dele jednaka prava i dužnosti, da se međusobno pomažu, je univerzalan.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-32(082.2)
821.163.41-32

BEZVREMENO vreme : život u doba korone : kako ste
provodili vreme u izolaciji? / [urednici Nataša Todorović
Milutin Vračević]. - Beograd : Crveni krst Srbije, 2020
(Mali Požarevac : GrafoIN). - 139 str. ; 21 cm

Tiraž 300. - Str. 7-8: Bezvremeno vreme : konkurs
Crvenog krsta Srbije / Miloš Janković, Gordana Vlajić,
Majo Danilović. - Str. 9-10. Epidemija virusa COVID-19
/ Nataša Todorović, Brankica Janković.

ISBN 978-86-80205-81-6

COBISS.SR-ID 22047753

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-32(082.2)
821.163.41-32

BEZVREMENO vreme : život u doba korone : kako ste
provodili vreme u izolaciji? / [urednici Nataša Todorović
Milutin Vračević]. - Beograd : Crveni krst Srbije, 2020
(Mali Požarevac : GrafoIN). - 139 str. ; 21 cm

Tiraž 300. - Str. 7-8: Bezvremeno vreme : konkurs
Crvenog krsta Srbije / Miloš Janković, Gordana Vlajić,
Majo Danilović. - Str. 9-10. Epidemija virusa COVID-19
/ Nataša Todorović, Brankica Janković.

ISBN 978-86-80205-81-6

COBISS.SR-ID 22047753

